

HÍD

evangélikus magazin

2005. IV. SZÁM
ÁRA: 300 Ft

**A PÉNZ, AZ ÁLTALÁNOS
SZENTSÉGTELENÍTŐ**

FILLÉRES CSODÁK

KIÚT A PROSTITÚCIÓBÓL

Fókuszban **A PÉNZ**

A MAGYAR EVANGÉLIKUS RÁDIÓMISSZIÓ SZOLGÁLATAI

VÖRÖSMARTY RÁDIÓ – FM 99,2

Székesfehérvár és környéke, vasárnap 8.08
Tél.: 22/543-386

BARANYA RÁDIÓ – MW 1485, FM 93,8

Mohács, vasárnap 8.30
Tél.: 69/511-555

TORONY RÁDIÓ – FM 94,4

Békés, hétfő 10 óra után
Tél.: 66/415-245

TENKES RÁDIÓ – FM 88,6

Siklós
Tél.: 72/579-201

NYUGAT-DUNÁNTÚLI RÉGIÓ RÁDIÓ

Győr – 1350 kHz
Szombathely – 1251 kHz
Nagykanizsa – 71,03 MHz
vasárnap 8.05
Tél.: 96/514-222

Egyéb rádiós szolgálatok:

KOSSUTH RÁDIÓ – FM 107,8

MW 540

Evangelikus félórán belül „Missziós percek” kéthetenként hétfőn 13.30-kor
Tél.: 402-1769, evmis@lutheran.hu

CIVIL RÁDIÓ – FM 98,0

Budapest és környéke, élő műsor: Online hallgatás.
Páratlan hét, szerda 22 órától.
Szerkesztő: Lackner Eszter
Tél.: 489-0999, www.civilradio.hu

RÁDIÓ C – FM 88,8

Budapest és környéke, élő műsor
Páratlan hét, szombat reggel 7 órától
Szerkesztő: Csapó Krisztián
SMS-szám: 20/956-8888

SZENT ISTVÁN RÁDIÓ – EGER

Páratlan hét, szombat 15.30, ismétlés vasárnap reggel 9.05
Eger – FM 91,8
Sátoraljaújhely – FM 90,6
Hatvan – FM 94,0
Miskolc – FM 95,1

A Rádiómisszió adásainak szerkesztett változatát honlapunkon is meghallgathatja.
A folyamatosan bővülő oldal címe:
<http://misszio.lutheran.hu>

A HÍD EVANGÉLIKUS MAGAZIN előfizetése egy évre 1200 Ft. Megrendelhető írásban név és cím beküldésével az

Evangelikus Missziói Központ címén: 1656 Budapest, Pf. 22.

Adományokat az Evangelikus Missziói Központ számlaszámára lehet küldeni: 11716008 - 20 157087.

HÍD EVANGÉLIKUS MAGAZIN – Az Evangelikus Missziói Központ negyedévente megjelenő kiadványa. * 2005. – 4. szám * A szerkesztőség levelezési címe: Evangelikus Missziói Központ – 1656 Budapest, Pf. 22., tel./fax: 06 1 400 3057, e-mail: evmis@lutheran.hu, weboldal: <http://misszio.lutheran.hu> * Felelős szerkesztő és kiadó: Szeveényi János * Szerkesztőbizottság: Balog Eszter, Kőháti Dorottya, Kis Ferenc Balázs, Kovács László * Rovarvezetők: ifj. dr. Fabiny Tibor – Mai hívtallások; Kovács László – Kereszttyén szemmel; Bence Imréné – Külmisszió; Győre Balázs – Rádiómisszió * Máty Erzsébet – Rejtvény * Fotós: Petukovics Edit * Grafikai tervezés, tördelés, fotó: Hrivnák Andi, Csorba János (Kreatív Flóra Bt.) * Olvasószerkesztő: Dankó Tóth Éva * Korrektor: Dobás Kata * Szöveggondozás: Hulej Enikő * Nyomdai kivételzés: Pauker Nyomdaipari Kft. * Kiadja az Evangelikus Missziói Központ – 1164 Budapest, Barthyány Ilona u. 38-40., tel./fax: 06 1 400 3057, e-mail: evmis@lutheran.hu, számlaszám: 11716008 - 20157087 * ISSN 1419-1563 * Egy szám ára 300 Ft, előfizetési díj egy évre 1200 Ft * Megrendelhető a kiadónál. Az Evangelikus Élet hetilapban elhelyezett példányok ingyenesek. Adományokat kétféle és elfogadjunk.

TARTALOM

FÓKUSZBAN A PÉNZ

- 3 Bevezető – Van-e szíve a kapitalistának?
- 4 A pénz, az általános szentégtelenítő
- 6 „Mi urunk: a pénz”...?
- 9 Mi elég?
- 10 Isten ajándéka vagy hamis mammon?
- 12 Az egyház pénze
- 13 Pénzt vagy életet?
- 14 Tized? – Igen!
- 16 Hétköznapi történet

ÉLŐ VÍZ

- Kereszttyén szemmel
- 17 A szerencsejáték
- Misszió a prostituáltak körében
- 18 Kiút veled a prostitúcióból
- Élő gyülekezet
- 20 Eletbuborékok Pestszentlőrincről
- A Lélek sodrásában
- 22 Elmentett „üzemeket”
- Tanúságtétel
- 24 Filléres csodák
- Izraelmisszió
- 25 Állásfoglalás az Izraelmisszióról
- Mai hívtallások
- 26 Egységben Krisztussal
- Hogyan tovább, egyház?
- 28 Hogyan tovább, egyház?
- Rádiómisszió
- 30 Több egy adásnál
- 31 Kiadványaink
- Külmisszió * Lepremisszió
- 32 Futunk a pénz után?
- Énekeim az Úr * Hírek
- 33 Fontosabb szolgálatok, események
- Derű * Rejtvény
- 34 „Aki hisz, az derűs, és a derűje Istentől származik”
- Missziós konferencia
- 35 „Isten nincs messze egyikünkötől sem”

VAN-E SZÍVE A KAPITALISTÁNAK?

Fotó: Szeveényi János

Dehogyan a pénzről szólunk, hanem a szívről! A pénz, még annak aranyfedezete sem „bűnös”. Élettelen tárgyak csupán. De mi van a szívvel? „*Amin a szíved csüng, az az istened*” – mondotta Luther.

Az nem kérdés, hogy szükségünk van pénzre. A „mindennapi kenyér” fogalmába beletartozik, hiszen ennek kapcsán jutunk hozzá ételhez, ruhához, otthonhoz. Ne legyünk hát szemforgató képmutatók!

Isten, a szüntelenül munkálkodó, a saját képére és hasonlatosságára teremtett embert feladattal bízta meg: őrizze, gondozza a világot, vagyis dolgozzon, legyen hivatása. Éppen ezért az egész kérdéskörnek az egyik legérzékenyebb pontja a tömeges munkanélküliség. A munkanélküli fölöslegesen érzi

magát, őt még „kizsákmányolni” sem lehet alacsony bérrrel. Ezért a felelős vezetők egyik nagy feladata a munkahelyteremtés.

Újra kapitalizmusban élünk. Hibái, ellentmondásai ellenére nincs ma ennél használhatóbb, legalábbis a mi kultúránkban.

A szocializmusnak nevezett kísérlet iszonyatos szenvedést hozott: a „kommunizmus” százmillió(!) áldozata, tömeges kiehéztetések (pl. Ukrajnában), testi-lelki terror, erkölcstelenség (lopás, önzés, besúgás). Az eredményeket – ingyenes oktatás, orvosi ellátás, stb... – teljes eladósodás révén érték el. Közvetlenül ez okozta a bukását is. A jóindulatú megfogalmazás szerint is fő tévedése az volt, hogy földi paradicsomot akart megvalósítani, de Isten nélkül. Az eredmény: pokol. Isten nélkül, személye, igéje, kegyelme nélkül minden pokollá válik.

„Nem mindogy, hogy a kapitalizmus fogalmán – Marx nyomán – kizsákmányolást, elnyomást értünk vagy pedig – Adam Smith és Weber nyomán – inférgelmet, mértéktelenséget, józsánságot, jólétet és szabadságot.” (Molnár Attila Károly)

Ugyanis a kapitalizmus is pokollá válik Isten nélkül. A szívtelen, irgalmatlan vadkapitalizmusnál alig van károsabb. A legszentebb ajándékot is lerántja a sárba, mindent üzlettel degradál és aljasít, így a szerelmet, művészetet, sportot, hitet, mindent! Tönkreteszi a természetet, de az emberi lelket is. Ez is egyfajta terrorizmus.

A példázatbeli gazdag nem gazdagsága miatt kárhozik el, hanem mert szívtelenül hagyta Lázárt éhezni, szenvedni. Persze Lázárt sem szegénysége üdvözíti, hanem az isteni kegyelem.

A „legnagyobb magyar”, Széchenyi István gazdagságával az utóknak azért nincs gondja, mert megrétése után jól élt vele: hidat épített, megalapította a Magyar Tudományos Akadémiát – sok más jótette mellett. Áldjon meg minket Istenünk a szív szabadságával, hogy tudjunk bővelkedni és szűkölködni egyaránt – ahogy az apostol is írta (Fil 4,12) – de még inkább, hogy vállaljuk küldetésünket, és munkálkodjunk környezetünkért, a ránk bízottakért.

Szeveényi János

főszerkesztő

A PÉNZ, AZ ÁLTALÁNOS SZENTSÉGTELENÍTŐ

Paul Hellyer, volt kanadai miniszterelnök *A globális pénzügyi válság túlélése* c. könyvében idézi Mansoor Ijaz, milliárdos spekuláns véleményét: „*A világ központi bankjai, miként a gazdasági döntéseket hozó politikusok is, kikezletlenül lényegtelenek a folyamatban.*” Mármint a világszemélyek irányításában. Új hatalom jelent meg a történelem színpadán. Az euro-amerikai civilizáció országai demokráciásdit játszanak választásdivál, ám parlamentjeik, kormányaik, bíróságai, nemzeti bankjai csak látszathatalmat gyakorolnak. Az igazi adu a pénz urainak kezében van. „*Nincs olyan központi bank a világon, amely képes volna föltönni a versenyt a világ első három-négy spekulánsával. Nincs hozzá elég pénzüg.*” – így Ijaz. Katonai szóval: nincs elég fegyverük a mai, puha világháborúban való helytálláshoz. Ijazék eszköze a pénznek az az új formája, ami már nem kapcsolódik

aranyhoz, termékhez, bankóhoz, munkához, semmi megfoghatóhoz, sőt a tulajdonhoz is alig, hiszen hűtlen zsoldosként cikázik ide-oda.

A pénz ebben az állapotában tökéletesen személytelen. Érdekes előprengeni Hamvas Béla gondolatán, miszerint az „*Antikrisztus a Szent Szellem ellenereje, szellemtől, embertől, Istentől független absztrakt, személytelen létezés, nem inkarnálható, csak amnyiban van hatalma, amennyiben élő ember szolgálja; mi valósítjuk meg erőszak, haszonság, hivatal, remállam, szociálisizmus által; hogy valótlanágban, a nihil és a fantasma országában élünk*” (Silentium. 20-39). Ne tévedjünk, nem a pénz az Antikrisztus, hanem a személytelenség. A pénz csak egyike azoknak a személytelen jelensé-

geknek, melyeknek a gazdaságkori ember aláveti magát a befizetői alku jegyében. A haszonért, ami maga is abszurd, elvont és személytelen. Ezzel kapcsolatban gondoljunk végig néhány szempontot! 1. A pénz ereje a kamatos kamat rendszerében rejlik. Amióta az uzsora keresztyén tilalma megtört, azóta a termelők-pénzemberek versenyében az előbbieket húzzák a rövidebbet, hiszen a gabona, a hús, a számítógép idővel elavul, a pénz „értéke” viszont növekszik.

2. A pénz nem valódi értékmérője még a gazdaságnak sem. Gumimércze; árfojyama, kibocsátójának hatalma és spekulánsok döntik el, hogy pillanatnyilag mennyit ér, hiszen már sem arany, sem árualapja nincsen.

3. Nem ér semmit. Ha aranyra válthatnánk, akkor sem érme semmit. A pénz látszólag a gazdaság nevű mókuserék hajtóereje, de lássunk egy egyszerű képletet: itt bemegy pl. ennyi élet, munka és köölaj, ott kijön ennyi pénz. A haszon óriási. Ám mennyi pénzt kell viszsanyomni a természetbe, hogy munkássá, tudássá, erdővé, köölajjá változva térjen vissza a körforgásba? Hány millió dollárból lehetne újjáépíteni egyetlen kiirtott fát, rovat, madarat?

Az elektronikus jellé vált pénz arctalanok birtokolják, és (...) felelőtlenül hatalmaskodnak általa a társadalom fölött.

4. A vallási társadalmak gazdagjai társadalmi helyzetüknek megfelelően viselkedtek, ruházkodtak, vagyonukat el sem rejthették, hiszen az leginkább birtok volt, ház, vár és drága ingóságok. Vagyonuk felelőséget jelentett: a nemesnek alkalomadtán biz' meg kellett halnia a csatatéren. Az elektronikus jellé vált pénzt arctalanok birtokolják, és láthatatlanul, azaz ellenőrizhetetlenül és felelőtlenül hatalmaskodnak általa a társadalom fölött.

Folytassuk Mansoor Ijaz szavaival: „*Ahol úgy látjuk, hogy a politikusok alkalmatlan dolgokat cselekszenek, igencsak befűtünk nekik.*” Mármint a senki által nem választott gazdagok a népek választott vezetőinek, s rajtuk keresztyél maguknak a népeknek, melyek arra kényszerülnek, hogy olyan embereket állítsanak országuk élére – természetesen demokratikusan! – akik kizsákmányolóik érdekeit képviselik – övelük szemben! Ez uróbbiak – haha! – szintén nem a maguk útján járnak, hanem a pénzügkén, ami gölemtörvény értelmében fölébük kerekedett. A zsidó legenda szerint a gölemet az 1609-ben meghalt prágai Lów rabbi formálta a kabbala segítségével a „Moldava szűz agyagjából”. A szörnyet a homlokára írt igazság (emeth) héber szóval lehet életre kelteni. Addig nő, amíg ennek a szónak az első betűjét le nem törlik, s ekkor csak a meth (halott) szó marad olvasható. A gölem törvénye az, hogy tilos magáncélra használni, mert elszabadul, s gazdája nyakába ül. Ez történt Lów rabbi esetében, és ez történik a pénzrel is; nagyon-nagyon kevés módos ember él a világon, aki javait ne magáncélra használná. Jézus világosan megmondja, hogy: „*Ahol a kincsed van, ott lesz a szíved is.*” (Mt 6,21) Ha a pénzed a kincsed, akkor a szíved a pénzed szolgálja lesz. Ha a hatalom a kincsed, akkor

a hatalmad rabigájába gömnyedsz.

Ismét Ijaz: „*Oly módon tesszük ezt, hogy a pénzt A helyről B-re irányítjuk.*” Egyetlen szemvillanás alatt és ugyanolyan szenttelenül, személytelenül, mint a hadfi, aki lenyomja a rakéta indítógombját. Sem a katona, sem a pénzember nem látja azokat, akik döntése nyomán elvesztik életüket, állásukat, de a haladokló folyókat, a kiirtott erdőket sem. A személytelen hatalomgyakorlás természetesen barbár. Amióta olyan nagy a gazdagság, mint most, soha nem volt ily mérhetetlen a szegények tömege és nyomora, és ennyire gögös a barbárság. „*Ez már nem is less másépp a világtörténelemben – bizakodik a spekuláns. – Szerintem mi leginkább egy nemzetek fölötti világkormányra hasonlítunk.*”

Magyarország jelenlegi miniszterelnöke is Mansoor Ijazhoz hasonlóan gondolkodik: „*Tíz év múlva a világot Magyarországon sem a politikusok fogják irányítani* – nyilatkozta 1996-ban a *Kárpé* c. hetilapnak. –

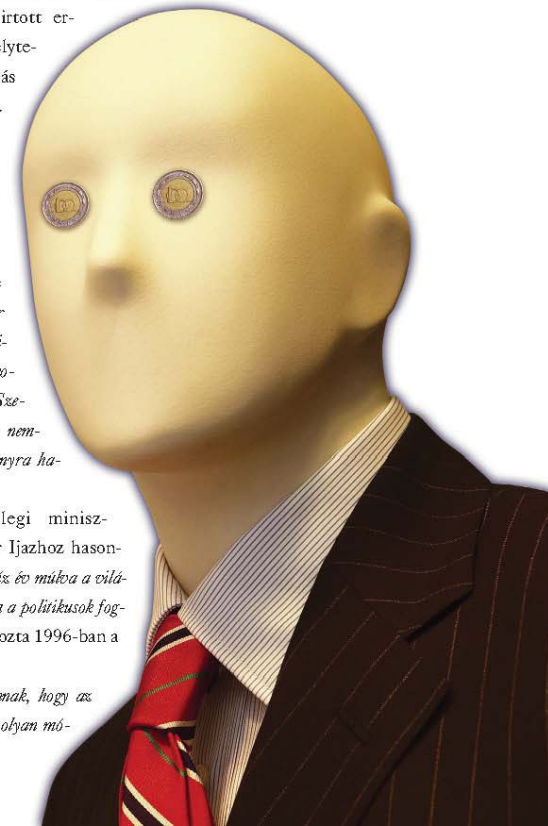
A politikusok azért vannak, hogy az országban élők érdekeit olyan mó-

don hangolják össze, hogy béke legyen. – Mármint a globális tőke számára. – Kinek less akkor nagyobb az érdekérvényesítő képessége? Annak, aki alkalmazottként százszáz forintot keres, vagy aki mögött egymillió forint van? Nyilván az utóbbinak. Nagyon fontos a pénz! Nem hiszek azoknak, akik morálisán akarják megváltoztatni a világot.”

Természetesen tévednek a nagyurak, mert a Nulla nem ülhet a Válság nyakába. A történelem összes Rómája és a mostani is meg fog dőlni! Akkor is, ha maga az Antikrisztus pöffeszkedik a trónján.

Csakó Gábor

„MI URUNK: A PÉNZ” ...?

Avagy: nem cél, csak eszköz!

HÍVŐ SZEMMEL az üzleti világról

Ady Endre: Mi urunk: a Pénz

*Ha elfutnak a gyér aranyak,
Főlséges, nagy, úri Magunkból,
Istenem, be kevés marad.*

*Tegnap még borsasztót vétekesszt,
Ki szent Személyünket lessolta
S ma félénken fogunk keszt.*

*Másként néznek ránk az asszonyok.
Gyűtrődünk, ssökinék s mértföldekre
Arasszjuk a koldus-szagot.*

*Tegnap Dantét örte meg agyunk
S ha tegnap Istennél több voltunk,
Ma gyáva rim-kutyák vagyunk.*

*S ha megjönnek a gyér aranyak:
Szabad magint Istennek lenni,
Két-három-négy napig szabad.*

A pénz: az élet princípiuma?! Ady Endre gyönyörűsége, keserű-igaz sorai nyomán egy olyan világ víziója tűnik fel szemünk előtt, amelyben a pénz nem csupán fizetőeszköz, hanem az emberi kiteljesedés, a boldogság kizárólagos forrása, hiánya a boldogtalanság lehetősége. Egy világé, melyben a fóníciái találmánya az ön- és közmegebecsülés feltétele, a társadalmi megítélés kiindulópontja és mércéje. Az élet minden szépsége, élménye, gazdagsága, sokszínűsége, újdonsága csak a pénz által nyerhető meg. Vízió? Vagy valóság? Netán ez az a világ, amelyben élünk?

Mi lehet a közös egy angliai Domoikos-rendi nővér és a vállalati társadalmi felelősséget, a pénzügy és etika kapcsolatát kutató, nemzetközileg elismert szakember között? Hogy egyazon személyről van szó! *Helen J. Alforddal (O.P)* – aki Rómában, a Pápai Szent Tamás Egyetem Társadalomtudományi Karának dékánja, az Igazságosság és Béke Pápai tanácsának konzultánsa, menedzsment és gépészetből szerezte PhD fokozatát – akkor találkoztam, amikor *Menedzsment, ha számít a hit* című, társszerzőként jegyzett könyve (Kairosz Kiadó) bemutatója alkalmából Budapestre érkezett. A szuggesztív személyes kisugárzással megáldott nővér a Sziénai Szent Katalinról elnevezett angliai Do-

monkos-rendi kongregáció tagjaként jelenleg is olyan témákon dolgozik, amelyek kapcsolatot teremtenek etika és pénzügyek, vállalati társadalmi felelősség között. Meglepő és üdítő felismerés volt, hogy e két, egymástól mintegy fallal elzárt világ (hívő kereszténység és profit-centrikus gazdaság) között igenis vannak „falbontogatók”, akik küldetésüknek tartják, hogy előbbivel – hitükkel – jó irányba befolyásolják utóbbi.

Helen nővér szerzőtársával, a teológiában és vállalatvezetésben egyaránt elismert szakértőnek számító amerikai *Michael J. Naughton-nal*, öt gyermek édesapjával, a minnesotai Szent Tamás Egyetem tanárával (PhD), aki a teológia és a társadalom kapcsolatának té-

májából doktorált, egy forradalmian újnak számító, keresztény szemléletrendszert hoztak napjaink közgazdasági gondolkodásába. Görög és keresztény klasszikusokra alapozott, evangéliumi értékek szellemében összefoglalt megállásait követendő példaként állítják a vállalatvezetők, munkavállalók, a gazdasági élet szereplői számára. Nézetük szerint nemcsak elméleti, de gyakorlati síkon is összeegyeztethető a hit és a menedzsment: a kereszténynek pontosan úgy tehetik az üzleti világot még változatosabbá, ha keresztényen hűtöket beleviszik munkájukba. Más szóval, létezik keresztény munkahelyi spiritualitás, s az iránta tapasztalható érdeklődés „ráadásul” nem teológusoktól, hanem menedzserektől, alkalmazottaktól indult el, akik „értelmet kívánván adni munkájuknak, fölfedezték, hogy közülük van a végső értelemhez.” (197. o. i.m.) A munkának, amelyet végzünk, vannak lelki dimenziói is, és ez alól a pénzügyi, gazdasági világ emberi sem kivétel! A bankárok, vállalatvezetők, topmenedzserek sem... „A munka keresztényen elkísérte nem egy újabb erkölcsi szabályrendszer, hanem életmód, amely (...) fel- és elis-

meri Isten uralmát.” (211. o.) A mi urunk: a Pénz uralmával szemben, Istenre alapozott kapcsolatunkra építve tudunk csak az emberi nem érdekében munkálkodni. Az ember lelki lény, s bár „a fogyasztói társadalom és az önzés” létünk eme dimenzióját „háttérbe szoríthatja, de ki nem gyomlálhatja” belőlünk. (uott) Nem mehetünk el szó nélkül az idehaza, Magyarországon is megfogalmazódó vádra, hogy az egyházak, a keresztények „túl sok mindenbe szólnak bele. Nem kellene kilépniük a templom falai közül.” A keresztény alapokon álló közgazdászok nézete szerint azonban épp hogy kell, sőt küldetésük értelmében kötelező kilépni a világba, és a bevezetőben említett, láthatatlan fal bontásával erősíteni a reményt: ne a pénz, ne a profit uralja a világot, hanem Isten, akitől minden származik. A hit nem „magánügy”: Isten megtapasztalt kegyelme, szeretete a másik ember felé indít el, a munkahelyünk falai között, döntéseink hozatalakor éppúgy, mint vasárnap a templomban vagy szombatunkon, otthonunkban. Mivel az egyházaknak van társadalmi tanítása, amelyet kötelesek megosszani minden hívő és nem

Alford nővér vallja, hogy a piac van az emberért, s nem az ember a piacért

*hívó, jó szándékú emberrel, van mondani-
valójuk a gazdasági élet területén is. A keresztény gazdasági szakemberek küldetése tehát rámutatni, hogy mi az egyház tanítása az üzleti életben. Dacolni a szekularizált világ felfogásával, miszerint a hitnek semmi köze sincs az üzleti életben meghozandó döntésekhez.*

Alford nővér vallja: a piac van az emberért, s nem az ember a piacért. A közös szolgálata magasabb rendű, mint az individualista, önzésen alapuló gazdálkodás. Annak tükrében, hogy korunk gazdasági vezetői is tanultak etikát az egyetemen, nem állíthatjuk, hogy a kapitalizmus „nem ismer” erkölcsi alapelveket. Legfeljebb „csak” nem alkalmazza...! A képet tovább árnyalja az itt, Európában is ismert tény, mely szerint az amerikai nép igen vallásos, üzletileg pedig rendkívül sikeres. A feszültség pedig óhatatlanul jelentkezik: sok cégvezető „kettős személyiség”: *elméletileg hívő, ám gyakorlatilag ateista!*

MI ELÉG?

de Pál (1Tim 6,6-10) keményen fogalmazva máig érvényes tanítást ad a kérdésben (ld. még 1Tim 6,17-20). A „megelégedés” tűnik kulcsszónak. Mennyivel vagy elégedett, mennyi az elég, ha pénzről van szó?

A: Kevésből is ki lehet jönni, ha beosztjuk, igényeinket megzabolázzuk.

B: Elég, ha minden ésszerű igényemet ki tudom elégíteni, sosem kell számolgatnom, spórolnom.

C: Semennyi sem elég, mindig többet akarok, nincs megállás.

D: Elég, ha jut belőle másnak is, segíteni tudok.

– Van-e olyan kevés, ami már lehetlenné teszi, hogy másoknak szolgáljunk vele?

– Olyan kevés nincs. Az egy marék lisztet is kétféle lehet osztani, mindig voltak saretai özvegyek, Szent Mártonok és Miklós püspökök és milliányi névtelen, aki a szükségben tudott és tud önzetlenül segítő kezet nyújtani. („Éhes-tem és ennem adtatok, (...) meztelen voltam, és felruhásztatok...” Mt 25,35-36)

Az önzetlen segítőkészség száz példáját láttam és tapasztaltam életemben magamon és másokon. És magam is igyekszem. Semmit sem hoztam a világra, nem is vihettek ki semmit sem belőle.

Sokan azzal nyugtatják a lelkiismeretüket, hogy nem maguknak kaparnak, hanem a családjukról akarnak gondoskodni. Elgondolkodtató, de vitatható álláspont.

Nagy családban nőttek fel. Anyám az ötvenes években nagyon keservesen tudta előteremteni apám, a nyolc gyerek, a háztartásban segítséget nyújtó öreg néni és a segédlelkész kosztját. Ez napenként újrakezdődő küzdelem volt. Éhesek voltunk ugyan sokszor – melyik tizenéves nem éhes időnként, sőt gyakran, pláne ha sokat mozog –, de nem éhezünk. Jutott a ruha, cipő mellett könyvre is. Egészségesen nőttünk föl mind, és – ha szabad ilyet mondani – vittük valamire. Apánk halála után tudtuk meg – ha sejtettük is korábban –, hogy mindig találtak maguknál még szegényebbet, még rászorultabbat, akit – ha kis összeggel is – rendszeresen támogatni tudtak. Soha erről nem beszéltek, úgy tett a jobb kezük, mint ami nem tudja, mit tesz a bal. Isten áldása volt életükön, szép öregséggel jutalmazta meg őket.

Pál tanítása ma nem népszerű. (Sosem volt az.) Mindig sokaknak istene volt a pénz. És a pénz szeretete sokakat vitt, visz romlásba. Ha ma rosszabbnak tűnik a helyzet, csak azért van, mert ennyi külső impulzust nem kapott a velünk született pénzimádó: a média éppen a megelégedettség ellen harcol, mesterségesen gerjeszt újabb és újabb igényeket: irreálisakat, elérhetetleneket. És erre vevők vagyunk. De mindig is voltak, ma is vannak, nem is kevesen, akik odafigyelnek Pál szavára.

■ Schulek Máttyás

Testvér, te is ebbe a sorba állj be!

Nem érvényesíti hitét akkor, amikor topvezetőként kell munkálkodnia vállalata versenyképességén – ezért hát Bibliáját „otthon hagyja”... (30. o.) Am Jézus nem enged kompromisszumot. Isten és a mammon együtt nem szolgálható. A vagyon bővületében élni és dolgozni hétköznap, a hit gyakorlását pedig meghagyni vasárnapra, arra az órára, amikor Isten házában tartózkodunk – ez az a kettős élet, amelytől Alford nővér és Michael J. Naughton óva int.

Végezetül, hogy nem kell külföldre mennünk pozitív példáért, s idehaza is van „egy kis kovász, amely megkeleszti a tésztát”, bemutatjuk a kötet fordításában és kiadásában jelentős szerepet játszó *Altern-csoport*-ot. 1996-ban hozták létre alapítói: dr. Kindler József (a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem professzora, ma már professzor emeritusa), Baranyi Árpád, Dabóczi Kálmán és Kocsis Tamás (akkori PhD-hallgatók). Értékközpontú közgazdaságtan művelésére törekednek, kutatásuk középpontjában az ember áll. Vezetelvéik között megtalálható: a gazdaság van az emberért, nem pedig fordítva. Folyóiratuk, a *Kovács* kis példányszámú lap, válogatott közönségnek küldjük, fogadtatása rendkívül kedvező – bárcsak gyakrabban ki tudnánk jönni egy-egy számmal! – mondja dr. Kocsis Tamás főszerkesztő. A negyedévenként, 60-90 oldalon megjelenő laphoz hasonló, alternatív közgazdasági gondolkodásnak teret adó fórum egyedülálló hazánkban. Az *Altern-csoport* nem egyházi szervezet, de tagjai határozottan ragaszkodnak bizonyos erkölcsi elvekhez, ezért szoros kapcsolatot próbálnak kialakítani a történelmi egyházakkal.

■ Kósháti Dorottya

A pénzről szólva tisztázni kell azt is, hogy mi a szegénység, illetve szakszóval, a depriváció? A depriváció általában megfosztottságot, hiányt jelent; az anyagi javaktól való megfosztottság pedig a szegénység. Megkülönböztetünk abszolút szegénységet, ami alapvető létfenntartási bizonytalansággal jár (a megfelelő kalória-bevitel, szállás, ruházat hiánya) és relatív szegénységet, ami az adott társadalomban „normálisnál” (létférfium) szűkebb anyagi helyzetet jelöl. A középkorban az élet velejárójának tekintett szegénység az újkorban már „botrány”, felszámolandó társadalmi baj. Ma a világon 2,1 milliárd gyermek él. Minden negyedik gyermek olyan családba születik, amelynek napi jövedelme nem éri el az 1 dollárt.

Számoljunk egy kicsit! Szegények vagyunk? Vagy csak vagyaink nőnek túl magasra, s fejfeleink hálát adni Istennek mindasért, amivel bőségeseen elhalmoz? Jóléti, fogyasztói társadalmunkban hajlamosak vagyunk megelégedezni arról, mi mennyit ér. Megbeszéljük-e eléggé, és hálával fogadjuk-e azt, amink van, vagy elfog a keserűség, ha nem tudjuk kétféle lecseregni az autónkat, megvenni a legújabb, divatos mobiltelefont, vagy ha nem futja tengerparti nyaralásra, télen skelésre? Ha tanulmányozzuk a Szentírást, a jézusi értékrend szerinti élete boldog és beteljesedett életünk lehet, amelyben nemcsak a gyűjtésnek, felhalmozásnak, hanem az adakozásnak is helye van... Álljon itt néhány megdöbbenő adat, kommentár nélkül.

12 Ft egy zacskó rehidráló só, amely megvédi a gyermekeket a hasmenéses kiszáradás okozta haláltól.

200 Ft az a gyógyszer, amely megakadályozza, hogy az anya HIV vírussal fertőzze meg születendő gyermekét.

210 Ft már elegendő ahhoz, hogy Zambiában védőoltással megvédjenek egy gyermeket a kanyarótól.

Ugyanennyibe kerül egy éven át 10 gyermeknek a látáshoz nélkülözhetetlen A vitamin pótlása.

263 Ft-ba kerül egy iráni kisiskolás palatáblája.

630 Ft-ból hatvan napra elegendő élelmiszert biztosíthatnak éhezó etióp gyermekeknek.

2000 Ft egy csomag nagy energiatartalmú tápszer egy alultáplált gyermeknek.

2200 Ft-ba kerül három moszkítóháló Etiópiában, ami megvédi az emberek a maláriától.

8400 Ft egy olyan pumpás kút felállítás Libériában, amely egy egész falu vízellátását megoldja. (Forrás: UNICEF *)

**Az UNICEF ma a világ 157 országában működik. Évente 1,5 milliárd dollárt költ gyermekvédelmi programjainak finanszírozására. Idézet felhívásukból: „Munkánkban minden fillérje tetekben kamatozik.”*

A fejlődő országokban minden harmadik gyermek nyomorog, 1,2 milliárd ember él teljes szegénységben, 1,1 milliárd embernek nincs tiszta ivóvíze. 800 millió ember fekszik le minden nap éhesen. Magyarországon az utóbbi években a „legszegényebbek és leggazdagabbak közötti távolság minden korábbit meghaladó mértékben növekedett” – ahogyan azt már az Ország- házban is elismerte a miniszterelnök.

K. D.

A korai bibliai időkben a pénz mai fogalma még ismeretlen volt, azt a görögök a Krisztus előtti VII-VIII. század táján találták ki. Arany- és ezüstdarabokat súlyuk szerint használtak fizetőszerszül. Jézus korára rendelkezésre állt a fejlett római pénzrendszer, bankokkal, a gazdasági élet változásait követő kamatlábakkal, átutalási rendszerrel.

Gazdaság-hatalom-szexualitás volt mindig is, ma is a fő mozgatórugó. És e három közül a gazdaság a legfontosabb, mert sok ember azt hiszi, segítségével hozzájut a másik kettőhöz is. Ez két-három ezer éve is így volt, ma is ezt tapasztaljuk. (Szexhez igen, de nem szerelemhez.) Míg régen a gazdagságot a nyájak, szántók nagysága, a rabszolgák száma, a felhalmozott nemesfém és hasonlóik jellemezték, ma ugyanezt pénzben pontosan kifejezhetjük az ingatlanoktól a részvénytárcákon át a műkincsekig.

Már a Prédikátor könyve (5,10) utal a pénz szeretetének negatív hatására,

ISTEN AJÁNDÉKA vagy hamis mammon?

A Szentírás a pénzről

Walter Wink amerikai biblikus teológus a nyolcvanas-kilencvenes évek folyamán nagyszabású elméletet dolgozott ki, amely keretet ad ahhoz, hogy egységben láthassuk mindazt, amit a Szentírás a hatalomról mond. A hatalom, vagy ahogyan Wink megszemélyesítve, megfoghatóbban ural rá, a „Hatalmak” egyszerre szellemi és anyagi valóságok, személyes és intézményes létezők, amelyek életünk minden aspektusát meghatározzák. A Hatalmak Isten teremtményei, tehát jók, de a teremtett világgal együtt elbuktak, és megváltásra szorulnak. Ha a Bukott Hatalmak szövetségbe tömődülnek, akkor

létrehozhatják az Uralkodó Rendszert, amelynek lelke és eszköze az erőszak, célja pedig minden élő elnyomása. Jézus a maga isteni harcával, aktív, erőszakmentes ellenállásával legyőzte az Uralkodó Rendszert, Jézus követőiként pedig mindannyian folytathatjuk a magunk harcát, hogy a Bukott Hatalmak, amelyekkel személyesen is szembeesülünk, újra visszanyerjék Istentől kapott eredeti rendeltetésüket. A pénz is a Hatalmak egyike mint különleges karakterű anyagi, gazdasági és politikai erő. Hajlékony eszköz, hosszán kinyújtható kar, amelynek révén rugalmasan és hatékonyan érvényesülhetnek az életet erősítő jó hatások.

Lehetőség, aminek révén az egyik ember tovább adhatja, közvetítheti a másik emberek Isten áldását. Minél fejlettebb a pénzgazdálkodás, annál több csodára képes a pénz, a globalizáció mai lehetőségei között a pénz is gyorsabb és hatásosabb segítség lehet, mint korábban bármikor. Ez a jó eszköz viszont, éppen a hajlékonysága miatt, fokozott veszélyt jelenthet, ha elszakad eredeti rendeltetésétől, és – Walter Wink kifejezésével élve – Bukott Hatalommá lesz. Behálózhatja, tönkretetheti az életünket, és minket magunkat is felhasználhat arra, hogy tönkretegyünk másokat. Nem véletlen, hogy a Szentírás olyan gyakran

óv a pénz hatalmától. A leghatározottabban Jézus szólít meg bennünket: választanotok kell, nem szolgálhattok két úrnak, „Istennek és a mammonnak” (Mt 6,24). Jézus igénye nem kevésbé radikális, mint a prófétáké volt: választanunk kell az igaz Isten és a hamis bálványok, az élet és a halál között. Ezt a választást a saját életében egyikünk sem kerülheti meg. Az anyagi javak és a pénz egyenlőtlen elosztása, az aránytalan gazdagság és a nyomorúságos szegénység nem újkeletű té-

nyezők. A bibliai kor emberei ugyanúgy ismerték és megszenvedték őket, mint mi. S talán még azt is kijelenthetjük, az sem volt előttük titok, ami a mai globális faluban már elemi tapasztalat, hogy a pénznek, különösen a sok pénznek, önmozgása is van, s a tőke koncentrációjának a fonákján úgy kerülhetnek emberek a szegénység lejtőjére, hogy a tragédiáknak látszólag nincs közvetlen, személyes felelőse. Már Izrael közössége tudta, hogy „milyen nagy

...ne légy kemény szívű és szákelemű szegény testvéreddel szemben, hanem légy hosszú bőkeszű, és adj neki szívesen kölcsönt, amelynyire szüksége van, amiben szükségét szenved. Vigyázz, ne támadjon szívedben ilyen alázó gondolat: közeledik a hetedik esztendő, az adósságelegetés éve. Ne nézd rossz szemmel szegény testvéredet, mert ha nem adsz neki, az Úrhoz kiált miattad, és vétek fog terhelni téged. Adj neki szívesen, és ne essék rosszul az, hogy adsz...” (5Móz 15,7-10a).

Izrael közössége a szolidaritás parancsát a nagy közös élmény, az Egyiptomból való szabadulás felől értelmezte: „emlékezz arra, hogy rabszolga voltál Egyiptomban, de kiváltott téged Istened, az Úr” (5Móz 15,15). Ez a hivatkozás köti össze Izrael rendjét Jézus új rendjével, hiszen Jézus is, mielőtt parancsot ad, arra mutat, hogy jó az Úr, és gondoskodik az övéiről. „Baldogok vagytok, szegények, mert tiétek az Isten országa” – biztat Jézus, aki távolról sem a szegénységet akarja kívánatosként beállítani, hanem Isten felé fordítja a szegényt, hogy vegye észre a gazdagságát (Lk 6,20).

Erre pedig, Jézus korában, sokan nagyon rá is szorultak. A Római Birodalom távoli provinciájában Jézus idejére tömegek kerültek a szegénység fojtogató

Választanunk kell az igaz Isten, és a hamis bálványok között.

bugyrtába. A kapzsiság és a felelőtlen elemi bünei bűnbe ejtették a pénzt, ezt a haj-

lékony és hatásos ajándékot, az pedig sok áttétellel és sok szinten szerveződve olyan mammonná, Bukott Hatalommá lett, az elnyomó Uralkodó Rendszer olyan erőteljes résztvevőjévé, hogy sokan nem tudtak halálos mérgeinek ellenállni. A helyi vallási és politikai elit, szoros szövetségben, szinte szimbiózisban a római uralommal, módszeresen kifosztotta a társadalom alsóbb régióit.

A császárok olyan keményen adóztatták a tehetőseket a háborúk finanszírozása érdekében, hogy a gazdagok ingatlanbefektetéseket kezdtek el keresni vagyonuk biztosítására. A legjobb a föld volt, de azt az ősköztől örökölték, és nemzedékről nemzedékre adták tovább, s nem volt paraszt, aki jószántából megvált volna tőle. A csillagászati kamattal viszont a földtulajdonosokat egyre mélyebb adósságba lehetett taszítani. S az adósság, azzal a magas adóval együtt, amit Heródes Antipás igényelt, hogy a Rómának járó adót fizethesse, megteremtette annak gazdasági lehetőségét, hogy a parasztokat meg lehessen fosztani a földjeiktől. Jézus idejére már általános lett az eladósodás, az adósság fejében földek, házak, munkaeszközök, éjszakai takaróul szolgáló felsőruhák kerültek idegen tulajdonba.

Ezt a strukturális nyomorúságot Jézus nemcsak kárhözhatja, a gazdagok kapzsiságát nemcsak elítéli, hanem ennél sokkal többet tesz: a legszegényebbeknek és a leginkább eszköztelen honfitársainak mutatja meg, hogy hogyan léphetnek ki a reménytelenség köréből. A Mennyei Atyára mutat, aki kimeríthetetlenül gazdag, és tudja, hogy mire van szükségünk (Lk 12,30). A Szabadító Istenre való utalás pedig, ahogyan régen, Jézus szavaiban is megnyitotta azt az utat, ami szemben áll a kifosztás és az eladósodás halálos útjával. „Adjatok kölcsön, semmit sem várva érte (...); legyetek irgalmaskok, amint Atyátok is irgalmas” (Lk 6,35b-36). A pénz, ami

rátok bízott, legyen nagyon kevés vagy nagyon sok, ne a halál eszköze legyen, hanem az életet szolgálja!
Dr. Cséregi András

AZ EGYHÁZ PÉNZE

Ha az egyház, a mi egyházunk pénzéről beszélünk, mindenképp azt a meggyőződésünket kell leszögezni, hogy egyházunk pénzt elsősorban híveink zsebébe, a mi zsebünkbe tette bele az Urstent. A második megjegyzésem: amikor egyházunk, gyülekezetünk pénzügyeiről szólnak, kényes kérdésekről kell beszélnünk. Sajátos, furcsa helyzetben élünk. Hiszen miközben valószínűleg senki nem tagadja, hogy ez a mai világ eddig soha nem látott módon és mértékben a Faust-operából ismert Mefisztó-ária szerint él – *Eladó az egész világ...* –, a pénzről beszélni, ti, hogy kinek mennyi van, és mit kezd vele, nem illik. S aki ezt a kérdést szóba hozza, az legalábbis illetlenül viselkedik.

Pedig az egyház pénzéről is kell beszélni! Nem azért, mert ez a legfontosabb kérdés, hanem azért, mert álszent dolog lenne róla hallgatni, miközben mindannyian tudjuk, hogy nem kevés gyülekezetünk mindennapi életét a pénzkérdés – s ez nem ritkán valóban filléres gondot jelent! – terheli. Sokszor elmondtuk, de lehet, hogy még mindig nem elég szer, hogy bevételeink túlnyomó többsége nem saját áldozatkészségünk gyümölcse. Nem vitás, hogy közfeladatokat ellátó intézményeink (óvodáink, iskoláink, szeretetotthonaink) normatív támogatása nem kegy az állam részéről, hanem olyan kötelezettség, amelynek jogosságát egy demokratikus társadalomban senki nem vonhatja kétségbe. De ugyanígy említhetjük a korábban államosított ingatlanokkal kapcsolatos kártalanítási ügyeket is. Az különösen is sajnálatos, hogy ezekben a hetekben éppen e területeken tapasztaljuk a kormányzat egyházakat méltatlan és rendkívül nehéz helyzetbe hozó ún. takarékosági lépéseinek keserves hatását. Hogy valaha sikerül-e az egyházak számára biztonságot jelentő, az esetleges kormányzati ciklusoktól és irányzatoktól teljesen független rendszert kidolgozni, jelenleg elég kétségesnek tűnik. Azt azonban egyértelműen megállapíthatjuk, hogy ez nem az egyházakon múlik. Az ún. kisteleplési támogatás és a hitoktatói óradíj kérdése is újra és újra *biztonsági* vagy éppen *bizonytalansági* elemként jelenik meg ebben a kérdéskörben...

S mégis, gyülekezetünk napi gondjainak nyomasztó terhétől

nem fogunk megszabadulni, amíg nem történik meg a nagy fordulat: végre pénztárcáinknak is meg kell térnie... S hogy ez milyen nehéz, azt mindannyian saját szívünkben tapasztaljuk. Pedig nincs más alternatíva! *Gyülekezetünknek azokból kellene élniük, akik a gyülekezetben élnek.* Számomra nem kétséges, hogy ha az alább közölt táblázatot – amelyet egyházkerületünk gyülekezeti elnökségeinek ez év március elején tartott konferenciáján már nyilvánosságra hoztam – komolyan venné minden testvérünk, aki büszkén és öntudatosan evangélikusnak vallja magát, elkezdődhetne valami új egyházunk, gyülekezetünk pénzügyeit illetően. Ha nem is szűnne meg egy csapásra minden gondunk, de elkezdődhetne mégis valami új, amibe még az egymás iránti szolidaritás is beleférne. El kellene kezdeni! Nem egymásra várva, hanem kezdeményező, egyházunkért, gyülekezetünkért felelős szeretettel.

MÉGFONTOLÁSRA ÉS TERJESZTÉSRE SZÁNT JAVASLAT:

HAVI BEVÉTEL	%-ÉRTÉK	ÖSSZEG / HÓ	ÖSSZEG / ÉV
<50 e Ft	0,5%	250 Ft	3000 Ft
30 e Ft	0,5%	150 Ft	1800 Ft
50-100 e Ft	1%	1000 Ft	12.000 Ft
57 e Ft (minimálbét)	1%	570 Ft	6840 Ft
101-150 e Ft	1,5%	2250 Ft	27.000 Ft
151-175 e Ft	2%	3500 Ft	42.000 Ft
176-200 e Ft	2,5%	5000 Ft	60.000 Ft
201-225 e Ft	3%	6750 Ft	81.000 Ft
226-250 e Ft	4%	10 e Ft	120.000 Ft
251-275 e Ft	5%	13.750 Ft	165.000 Ft
276-300 e Ft	6%	18.000 Ft	216.000 Ft
301-325 e Ft	7%	22.750 Ft	273.000 Ft
326-350 e Ft	8%	28.000 Ft	336.000 Ft
351-375 e Ft	9%	33.750 Ft	405.000 Ft
>376 e Ft	10%	37.600 Ft	451.200 Ft

A „havi bevétel” az adósság után nettó összeget jelent.
Az „összeg” oszlopokban szereplő szám a sáv felső értékéhez tartozó!

István János

PÉNZT, VAGY ÉLETET? LUTHER A PÉNZRŐL

Luther a *Nagy káté* hetedik parancsolathoz (*Ne lopt!*) fűzött magyarázatában írja: „Nemcsak azt nevozzuk lopásnak, ha valaki szekerényt vagy szebet fosztogat, hanem elterjedt ez a bűn ... mindenütt, ahol dolgozunk, pénzt kapunk és adunk árúért vagy munkáért. ... Egyik a másikat nyíltan csalja hamis áruval, mértékkel, súllyal, pénzzel... Nézzük meg most a világot... olyan az, mint egy hatalmas és terjedelmes tanya, tele cögéres tolvajokkal. ... Nagy és nemes úrnak, tisztességes, becsületes polgároknak hívják őket, és a jogosság látszatával rabolnak és lopnak, ... nem egy vagy két várost, hanem egész Németországot naponta kirabolják. ... Röviden: ...aki nyíltan lophat és rabolhat, az biztos szabadon és büntetlenül jár-ke, sőt azt is elvárja, hogy tiszteljék. Ellenben a kis beszurranó tolvajok, akik egyszer megtévedtek, viselik a szegényt és a büntetést, sőt növelik amasok becsületét és tisztességét. De tudják meg, hogy Isten előtt ők a legnagyobb tolvajok, meg is bünteti majd őket, ahogyan érdemük és megcsalásuk. ...

Bisony ... lopott és hamisan szerzett javakon nincsen áldás. Hányan vannak, akik éjjel-nappal kuporganak és harácsolnak, de nem lesznek egy fillérrel sem gazdagabbak! Ha pedig sokat gyűjtenek, amny bajjal és szerencsétlenséggel kell kinlódniuk, hogy mégsem tudják azt boldogan élvezni és gyermekeikre örököül hagyni. Mivel azonban senki sem törődik ezzel, ... Isten kénytelen minket mégképp meglátogatni és becsületre tanítani. Egyik országos csapatát a másik után küldi ránk, vagy egy sereg szoldost szállásokat behozzánk, akik egy óra alatt kifosztják szekerényünket és zsebünket, és nem nyugosznak, míg egy fillérünk van, sőt hálaból felperzsélik és feldúlják házsunkat és gazdaságunkat, meggyalázzák és meggyilkolják feleségünket és gyermekeinket. Egyszeval: ha sokat lopsz, nagyon vigyázz, hogy kétszer annyit ne loptanok tőled, és aki erőszakkal és jogtalanul rabol és szerez, annak el kell térnie azt is, hogy más ugyanígy bánik vele. Mert Isten ... egyik tolvajjal bünteti a másikat. ... Amikor a derék szegény ember jön, – sok van most belüle! – akinek mindemapi garasából kell

vásárolnia és tengődni, te pedig úgy méss neki, mintha mindenki a te kegyelmedből élne, ... bísskén és fölényesen elutasítod, pedig adnod és ajándékosnod kellene neki: az astán nyomorultnak és megnyomorodottan távozik, és mert senkinek sem panaszolhatja, az ég felé kiáltja és sírja. ... az a sóhajítás és kiáltás nem tréfa, hanem olyan hatása lesz, hogy nem bírod el sem te, sem a világ. Felhat ahhoz, aki könnyörül a szegény megssomorodott szívdek, és bosszút áll értük. ... Aki tehát jócskelekedeteket keres és kíván, talál itt többet, mint eleget: olyan, amilyet Isten száve szerint kedvel és szeret. ... Így tanítja Salamon király is: »Aki könnyörül a szegényen, kölcsön ad az ÚRnak; Ó vissont megadja neki jutalmát« (Péld 19,17) Gazdag Urad van, ... így astán boldog lelkiismerettel élvezed annak szávszorását, amit hütlenséggel és jogtalanul harácsolhatnál össze.”

Véghegyi Antal

A fotó a Dohány utca 1/a alatti éremboltban készült

„Adjátok meg tehát a császárnak, ami a császáré, és Istennek, ami az Istené.” (Mk 12,17)

TIZED? – IGEN!

GYülekezeti presbiteri üléseinknek talán leggyakrabban előforduló napirendi pontjai az anyagi ügyek: mi-ből fedezzük az alkalmazottak bérét, a működési költségeket, az épületek karbantartását. A nagyobb gyülekezetek még egyensúlyban tudják tartani költségvetésüket, a gyengébbek azonban – a jelen körülmények között – képtelenek erre, csak külső, többnyire egyházkerületi vagy országos egyházi támogatással tudnak működni. De az országos egyháznak is egyre szűkülnek az anyagi keretei, folya-

matosan csökken a külföldi segély és az állami támogatás összege is. Nem járnak észrevehető eredménnyel egyházunk vezetőinek az egyháztagokat nagyobb áldozatkészségre ösztönző felhívásai sem. Egyházunk népe nem érzékeli a helyzet súlyosságát, úgy tesz, mintha nem kellene komolyan venni ezeket a jelzéseket. Pedig komolyan kell vennünk: az EGYHÁZNAK ANYAGILAG IS FOLYAMATOSAN SAJÁT LÁBÁRA KELL ÁLLNIA. Milyen sokszor előfordul velünk, hogy lelkisínylően szektának nevezzük a törvénelmi egyházakhoz nem tartozó hívó,

aktív keresztyén közösségeket. Tudom, a tanításukban, gyakorlatukban vannak olyan tételek, amelyekben különbözünk, de a gyülekezet terheinek hordozásában követhetnénk a példájukat. Ők ugyanis komolyan veszik az Úrnak a tized megadására vonatkozó parancsát, így aztán általában nem szorulnak rá külső támogatásra. Nem tudnánk őket legalább ebben a dologban követni? Lehetetlennek tartjuk, hogy a PÉNZTÁRCÁNK IS MEGTÉRJEN? Vagy pedig evangélikus öntudattal elutasítjuk ezt a lehetőséget, hiszen nem vagyunk mi zsidók, szekták vagy

törvényeskedők, hogy tizedet adjunk a kapott javainkból.

Evangélikus gyülekezeteinkben nem szoktunk a tized fizetéséről beszélni. Próbáljunk meg az Úr Jézus szavain tájékozódni. Amikor a farizeusok törbe akarták csalni kérdésükkel: „Szabad-e adót fizetni a császárnak, vagy nem?” Jézus rávezeti a képmutatókat a dénáron levő császárképre mutatva: „Adjátok meg tehát a császárnak, ami a császáré, és Istennek, ami az Istené.” (Mt 22,21 és Mk 12,16). Rajtunk, emberek az Isten képe van, hiszen az Ő képére teremtettünk, és mi nem kevesebbel tartozunk Istennek, mint teljes magunkkal és mindenünkkel, ha a mi Urunkat akarjuk követni. Gondoljunk csak a gazdag ifjúra, aki a parancsokat ugyan megtartotta, de vagyonáról nem tudott lemondani az Úr követése érdekében!

Ha mi elhatározzuk, hogy minden jövedelmünk tizedét az Úrnak adjuk, akkor nagyon fontos, hogy ezt Isten iránti szeretetünkkel, hálából tegyük tudva azt, hogy ezzel NEM LEHET MEGVÁSÁROLNI AZ ÜDVÖSSÉGET (a gazdag ifjú és a templomban imádkozó farizeus példája).

ISTEN PARANCSOLATA VÁLASZTOTT NÉP SZÁMÁRA. „A föld minden

tisede az Úré, a földnek a szemes terméséből és a fa gyümölcséből; az Úr szent tulajdona az.” (3Móz 27,30). Még a lévitáknak is szól: „... ajándjátok föl a tisednek a tisedet ajándékkul az Úrnak.” (4Móz 18,26). 5Móz 14,23b-ben hozzátesszi az ige: „Így tanuld meg félni Istenedet, az Urat mindenkor!” A babiloni fogságból hazatértek Nehémiás vezetésével írásbeli pecsétes megállapodást kötöttek a törvény megtartására:

„NEM FOJUK ELHANYAOLNI ISTENÜNK HÁZÁT!” (Neh 10,40b).

Ez JEL lehet, hogy nekünk fontos az Isten

háza és a gyülekezet. Az Istennek szánjuk, de a gyülekezet közösségének életéhez tartozó szükségeket fedezi. Pontos, hogy legyen megélhetése az Isten szolgáinak, legyen méltó helye az ige hirdetésének, hogy az valóban az imádság háza legyen, és az egyház be tudja tölteni küldetését.

A gazdag Istené minden kincs ezen a földön, nekünk pedig nagy LEHETŐSÉGÜNK, hogy a Tőle kapott javainkból részt adjunk az ő nevének dicsőségére.

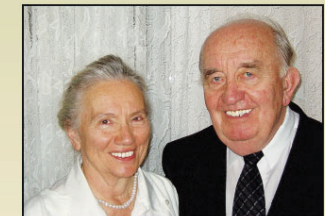
ÍGÉRET IS FÜZÖDIK HOZZÁ. „Hosszátok be a raktárba az egész tisedet, hadd legyen eleség a házámban, és így tegyetek próbára engem – mondja a Seregek Ura. Meglátjátok, hogy megnyitom az ég csatornáit, és bőséges áldást árasztok rátok. Elriasztom ületek a sáskákat, nem pusztítják el földetek termését, nem tesszük tönkrel szőlőtöket a határban – mondja a Seregek Ura. Boldognak mond benéteket minden nép, mert gyönyörű lesz országotok.” (Mal 3,10-12).

VIOGÁZAT, NE AKARJUK AZ ISTENT BECSAPNI! (Anániás, ApCsel 5,3). Ha egyszer elhatározzuk, hogy jövedelmünk tizedét az Úrnak adjuk, legjobb, ha jegyezzük, ne hogy elfelejtjük. Ne legyen kifogás, ha kevés, de az se, ha sok, amit Neki szánunk! „Semmi nem hozunk a világra, nem is vihetünk ki semmit belőle” (1Tim 6,7). Semmink nincs, amit ne tőle kaptunk volna, még a szívdbbanásunk is az Ő ajándéka. A legjobb befektetés az, amit Neki adunk. A bankok meggazdagodnak rajtunk, a tőke is bizonytalan utakon tűnik

el. Minket azonban Istenünk tart jól a neki adotttól is, megáldja gyülekezetünket, megőrzi életünket, üdvösségünkre szolgáló ajándékokat ad.

ÍGY KEZDTÜK

A háború után, a negyvenes évek végén, amikor Balatonaliga parti övezetét kisajátítva párttulajdoló, zárt területté alakították, nem volt megközelíthető és rendelkezésének megfelelően használható a balatonaligai református templom. Azokban az években – mintegy 40 évig – a nyári hónapokban vasárnap délutánonként a Drenyovszky család balatonvilágosi nyaralójában voltak az istentiszteletek a síófoki evangélikus és a balatonfőkajati református lelkészek szolgálatával. A nyolcvanas évek közepén egyik év elején fiaink azzal a javaslattal álltak elő, hogy az istentiszteletek zenei részének támogatására vegyünk a gyülekezet számára egy villanyorgonát (szintetizátort). Az árat úgy gyűjtjük össze, hogy a család minden tagja jövedelmének (fizetés, ösztöndíj, munkadíj) 10 %-át egy közös borítékba teszi. A szükséges összeg összegyűlt, a szintetizátort megvettük, és mivel azt tapasztaltuk, hogy normális életünk anyagi szükségleteinek fedezéséhez jövedelmünk 90 %-a is elég, a 10 %-át azóta is félretesszük, és gyülekezeti, egyházi célokra adjuk. Jó szívvel merjük másnak is ajánlani, adják vissza jövedelmük 10 %-át az Úrnak, meglátják, áldás lesz rajta!

Györiné dr. Drenyovszky Irén
Dr. Györi József

Hétköznapi történet

Ki gazdag? – hangzik a kérdés.

A válasz sokféle lehet: relatív fogalom, attól függ, milyen környezetben nézzük... Szerintem gazdagok akkor vagyunk, ha tudunk másoknak adni abból, ami nekünk jutott. Ennek alapja az Istenbe vetett bizalom, hogy Ő az, aki gondoskodik rólunk. Több, mint tizenhét éve vagyunk házaspár Gáborral. Bőséges és szűkös időkben is átéltük, hogy mindent Istennek köszönhetünk. Neki adtunk hálát az időnként meglepően sok ajándékért és a nehézségeinkben éppen a kellő pillanatban bedobott „mentőövekért”. A tized megadását kezdetektől fogva fontosnak tartjuk és gyakoroljuk.

Miért írom le ezeket? Bátorítani szeretném a kedves olvasót a következő történettel:

Egy előzetes befizetésből visszakaptunk egy nem túl magas, de mégsem jelentéktelen összeget. Amikor a kezembeadták a borítékot, volt egy olyan gondolatom, hogy ezt a pénzt adjuk tovább valakinek, aki rászorul. (Ez persze nem azt jelenti, hogy nekünk magunknak

A Györi család

már annyi pénzünk lenne, hogy azt sem tudjuk, hova tegyük.) Végül azonban ezt meg sem említettem a férjemnek. Ezután gyülekezeti alkalmunkon egy fiatal pár beszélt a hirtelen jött nehézségeiről. Megindította a szívünket, de valami több is volt ennél. Gábor határozottan érezte, hogy Isten nem csak arra

kéri, hogy segítsünk egy kicsit a párnak ebben a helyzetben, hanem kifejezetten bá-

torította, hogy így adjon ELŐRE tizedet. Ő sem beszélt nekem erről. Egymásra kacintottunk, és névtelenül eljuttattuk hozzájuk azt a bizonyos borítékot. Hazafele még esett pár szó az ügyről, de úgy gondoltuk, hogy csak azt tettük meg, amit az Úr ebben a helyzetben tőlünk várt.

A hét végén Gábor örömmel újságolta, hogy nagyon megáldott bennünket az Úr anyagilag az elmúlt napokban. Olyan pénzek is bejöttek, amiről már régen lemondott. Gábor összeszámolta, mennyit is keresett azon a héten: pontosan tízszer annyit, mint amennyit az előző héten másnak adott! Isten szavát komolyan venni jól! Ő hűséges, igaz Úr!

Dr. Györi Gáborné dr. Klem Gabriella

A SZERENCSEJÁTÉK

jezések köztünk élnek. Szerencsém volt! – mondja gyakran még a hitét aktívan gyakorló ember is, pedig inkább Istennek adna hálát. Ha jobban belegondolunk: a szerencse egyáltalán nem játék! Sőt ha létezik szerencse, kifejezetten félelmetes valami, hiszen kiszámíthatatlan, személytelen erő, amely

gát! Az ikrek édesanyjának, Rebekának az ÚR még születés előtt elmondta, hogy az emberi szokással ellentétben az elsőszülöttségi áldást nem az idősebb Ézsau-nak, hanem a fiatalabb Jákóbnak szánta. Erről hallgatott Rebeka, sem Izsák, sem az ikrek nem tudták. Fondorlatos módon Jákób – anyai segítségével – csalással megszerezte az áldást. Azt az áldást, amit Isten neki szánt! De Rebeka be akart segíteni Istennek, hogy biztosan Jákób kapja az áldást. Ennek a teljesen fölösleges besegítésnek a következményeit Izrael népe egész őszivetségi történelmében viselte, hiszen Ézsau leszármazottai, az edómíták többször benyújtották a számlát Jákób ős-ataja csalásáért!

Ha én gazdag lennék... sokak óhaja-sóhaja, nem csak azé a bizonyos hegedűsé a háztetőn. Belátható esélyünk emberi számítás szerint erre szinte semennyi. Mégis csilán egy halvány reménység: lottó, tórtó, kenő és társai, egyszerűen a szerencsejátékok. Pár száz forint milliókat, sőt milliárdokat fialhat! Ki az közülünk, aki gondolatban még nem találta meg e hatalmas összegek nagyon is indokolt helyét családjában, környezetében, egyházában? Egyáltalán kérdés-e egy keresztyén számára a szerencsejáték? Hiszen ha rám mosolyog a szerencse, de sok jót tehetnék a hirtelen jött pénzzel!

Bármilyen szép is lehet az önzetlen pénzszórtás e nemes indulata, el kell gondolkodnunk magán a szerencsejátékon! Sokszor a név már önmagában is árulkodik. Így van ez a „szerencsejáték” kifejezéssel is. Szerencse, sors, balszerencse, balsors és hasonló kife-

hol ránk mosolyog, hol faképnél hagy. Jó szerencse, balszerencse – hogy éppen melyik köszön be életembe, esetleges, éppen ezért félelmetes.

Keresztyén hitünk alapvető bizonyosságának és szabadságának egyik sarokköve, hogy nem személytelen, szentetlen erők dobálják ide-oda életünket, hanem személyes Istenünk van. Ő ad nekünk mindent, amire igazán szükségünk van: Krisztusért, Krisztusban bűnbocsánatot, örök életet és ráadásul mindazt, ami a földi élethez szükséges. Jézus Urunk a Hegyi beszédben így összegzi mindezt: „De keressétek először az ő országát és igazságát, és ezek is mind ráadásul megadának nektek.” (Mt 6,33) Mennyei Atyánknak megvannak az eszközei, hogy ígéretét beváltsa. Nem kell nekünk ehhez besegíteni olyan emberi praktikákkal, mint amilyen például a szerencsejáték. Ne feledjük Ézsau és Jákób történetének tanulsá-

Összegezve: Mi nem szorulunk a személytelen szerencsére, sem szerencsejátékokra. Nekünk élő és gondviselő Istenünk és megváltó Krisztusunk van. Ígéretet ad személyesen nekünk, hogy gondunkat viseli. Bár nem üdvösség kérdése, hogy részt vesz a keresztyén ember szerencsejátékában vagy sem, mégis a bizodalmas hit döntése, hogy nemet mondjunk. Mennyei Atyánk szerencsejáték „besegítése” nélkül is megtartja gondviselésre adott ígéretét.

Könyörögünk a kizárólag Istenre hagyatkozó bizodalmas hit bátorságáért!

Kovács László

KIÚT VELED a prostitúcióból

„A kábítószerral ellentétben egy nő teste többször is eladható, kisebb veszéllyel jár, mint a fegyver- vagy drogkereskedelem; és könnyebb »előállítani« – elég a megtevéstés, rábeszélés, jobb munka, több kereset ígérete, de a kényeszerítés vagy emberablás is” – olvasható a több mint 10 éve alakult *Kiút Veled Egyesület* *Ökumenikus Segítségnyújtás a Prostitúció Nélküli Világért* szórólapján. Csapó Emma nyugdíjas katolikus hitoktató, aki az egyesület önkénteseként prostituáltak között szolgál, először személyes indítatásáról vall.

Találkoztam prostitúcióra kényeszerített gyerekekkel, akik rádobbertettek, mi is ez valójában. Az irodalomban és a filmekben jó szórakozásként, könnyű pénzkereseti lehetőséggként ábrázolják, pedig a valóságban rettenetes szenvedést jelent azoknak, akik benne vannak. **Hogyan lesz valakiből prostituált?** Sokféleképpen lehetséges, például a családi szocializáció, a nagy szegénység vagy megtevéstés miatt. Amikor valakinek fontos a pénz, de nem megy a tanulás, nem bírja a csalódást, nem veszik fel az egyetemre, akkor elkérésében egy látszólag könnyebb megoldást választ, amit ugyan rövidtávra ter-

vez, de később képtelen abbahagyni. Mert minél beljebb kerül, annál inkább elveszíti az önbizalmát, az önbecsülését, az akaratát, és azt érzi, hogy értéktelenné vált. Ezért övök mindenkit, akinek ez a gondolat akárcsak véletlenül is eszébe jut, hogy ne kezdje el, mert a prostitúció olyan csapda, amit csak kikerülni szabad, belemenni nem! A rendszert működtető stricik rendkívül jó pszichológiai érzékkel rendelkeznek; rögtön megérik azt, hogy kit lehet egy kis szeretetért cserébe könnyen befolyás alá vonni. Néhány héten belül pedig benyújtják a számlát: kiküldik az utcára, megkérlik, hogy fektüdjön le a barátokkal, vagy egyszerű-

en megerőszakolják, bezárják, megverik – rendkívül kegyetlenek ezek a dolgok.

Hogyan veszi fel velük a kapcsolatot a Kiút Veled Egyesület?

Látogatjuk őket az utcán – bizonyos területekre rendszeresen kijárunk. Aztán van egy ingyenesen hívható telefonszámunk (06 80/203-753), és az Interneten is megtalálhatóak vagyunk a www.sylvia-vonal.hu címen.

Azonnal megkeresik a telefonálót?

Nem mindig tehetjük, hiszen lehet, hogy az illető vidéken lakik, vagy országhatáron túlról hív, de mindenképpen megtaláljuk a találkozás módját. Nagy örömről már van olyan helyiségünk, ahová meghívhatjuk.

Miből állnak ezek a találkozások?

Először a legfontosabb szükségletekre, például a tisztálkodásra kérdezzük rá; aztán megpróbáljuk felvenni a kapcsolatot a családdal; szállást, orvost keresünk, sőt van pszichológusunk is. Főleg a kapcsolatainkon keresztül segítünk, mert sajnos nem tudunk lakást vagy munkát biztosítani.

A fizikai segítségén túl milyen lelki támaszt nyújtanak?

Nagyon bízom a szavak és a szeretet erejében. Én sem foglalkoznék prostituáltakkal, ha nem szeretném annyira az Úr Jézust, aki bizony a bűnös aszszonyt is szeretete. Ez a csodálatos történet Jézus végtelen tapintatát és megbocsátását tükrözi, mert ő tudta, hogy milyen sebeket hordoz az a nő, és hogy bűnében osztozik az a sok férfi is, aki ilyenre tette.

A szexualitás hatalmas erő, de nem így kell megélni! Ez a legszebb dolog, ami kiteljesítheti az ember életét, és éppen ezt alacsonyítják le a legjobban az utcalányoknál keresett pillanatnyi gyönyörökkel! Hogy nincs idejük udvarolni? Ha kevesebbet dolgoznának, akkor

nem kellene a prostituáltakra tíz- meg százezreket költeni, hanem a munkára szánt időt a családjukkal töltenék! Át kellene értékelni az életet!

Aki megszokja a prostituáltak „használatát”, az normális módon már talán soha nem elégül ki. Hogyan lehetne a férfiakat mégis kiléptetni ebből az ördögi körből?

A nevelésen rendkívül sok múlik. Fontos, hogy mit lát otthon a gyermek? Menyire van az anyám megbecsülve; szeret-e az apám; megsimogatja-e tíz- vagy húszévi házasság után is; és az anyámmal érzi-e magát a legjobban? Arra kell nevelni a gyerekeket, hogy a hűség nem unalmas dolog! Olyan könyveket aján-

latos olvasni, amelyek a szerelemről szólnak, és nem a szexről; így átérzheti a fiatal, hogy milyen jó a másik kezéhez érni; milyen jó a kabátját felakasztani a fogasra; milyen jó találkozni vele; és csak hosszabb ismerkedés után teljesül be igazán a szerelem! Nem mindjárt az elején, mert akkor a lelkére később már nem kíváncsi! Beszélni kell a fiatalokkal! Mindenkinek többet kell tennie annál, mint amit eddig tett! Ne hagyjuk, hogy az orrunknál fogva vezessenek bennünket, mert nem a pénz boldogít, hanem a másik ember! Akkor leszek boldog, ha tudok szeretni, és ha engem is szeretnek!

Aki eddig abba tudta hagyni a prostitúciót, az Jézus szeretetén keresztül tette. Megérezte azt, hogy Valaki őt e sok szenny ellenére mégis szereti, és szeretné, ha másként élné. Egy prostituált panaszára – ha lenne Isten, akkor nem viselné el, hogy ő így éljen – bátorításként mondhatjuk, hogy Isten nem ezt képzelte el róla; nem ilyen életet szánt neki! És ez elgondolkodtató: tényleg lehetne másként is? Hihetetlen erőt és örömet adhat az a felismerés, hogy nem szükségszerű így meghalni!

Azok, akik Krisztus segítségével ki tudnak szabadulni, utána csatlakoznak-e egy gyülekezetnek?

Én katolikus vagyok, ezért katolikus közösségbe hívom őket, de ez korántsem olyan könnyű. Formálni kell az egyházat, mert sokan úgy vélik, hogy a bűnösöket el kell ítélni, és közülük a (volt) prostituáltak a lehető legrosszabbak, mert nagyon sokat kerestek, nagyon élveztek, és maguk választották. Munkánk egy részében a gyülekezeteknek beszélünk arról, hogy kik ők valójában, és milyen szenvedéseken mentek keresztül, sőt – ha lehet – be is mutatjuk őket. És amikor személyesen megismerik ezeket az összetört életű lányokat, akkor már másként viszonyulnak hozzájuk.

Van-e olyan, aki menekülése után visszamegy az utcára, hogy hirdesse a szabadulás útját?

Azt mondják: „Hidd el, nem akarok erről beszélni, mert ez nekem nagyon fáj! Nem akarom, hogy felismerjenek; nem akarom, hogy az új kapcsolatomban vagy a gyermekem megtudja! Ne szaggasd fel a sebeimet, mert végleg el akarom ezt felejteni!” Ezek azonban olyan mély sebek, hogy még tíz év után is rémálmokról számolnak be.

■ *Hulej Enikő*

ÉLETBUBORÉKOK Pestszentlőrincről

Milyen alapon mondhatjuk ki egy keresztyén gyülekezeztől, hogy élő? Ha sok tagot számlál vagy ha anyagilag erős? Ha benne sokféle program közül válogathatnak az érdeklődők, és minden korosztály megtalálja azt, amire szüksége van?

Htünk szerint élő keresztyén csak az lehet, aki folyamatos kapcsolatban van Krisztussal és ennek következtében állandóan kapcsolatban áll mindazokkal, akik Krisztust vallják Uruknek. Iyenek vagyunk? Az alábbiakban rendhagyó módon adunk életjelt a pestszentlőrinci gyülekezeztől. Néhány *életbuborék* segítségével szeretnénk elmondani, hogy élünk, mint hal a vízben – *hogyan élünk Isten szeretetében!*

CSALIT

Közel öt éve tartozunk el, hogy gyülekezeztünk minden tagját köszöntjük a születésnapján, s így évente legalább egyszer mindenkit személyesen megszólítunk. Hogyan tesszük? Telefonon vagy levélben meghívjuk az adott hónapban születetteket a CSALIT-ra, azaz a családi istentiszteletre. Az összegyűlteket a hónap igéjével köszöntjük, csoportképet készítenk róluk az oltártérben, az istentisztelet után pedig akár egy órát is eltöltünk vidáman beszélgetve a terített asztal mellett. Ez az asztalközösség teszi igazán családiassá az alkalmat.

nyekben beszélünk arról, hogy mi kivételként látunk mások hitében. Protestánsok vagyunk, hát protestálunk, azaz tiltakozunk más felekezetek (vélt) hitbeli tévelygései ellen. Nem gondolunk bele, hogy a „protestálás”

eredeti jelentése nem *valami ellen*, hanem éppen *valamiért* való

tanúságtétel. Ilyen megfontolásból hívtuk életre HÁRMASHANGZAT név alatt a XVIII. kerületben élő katolikus, református, evangélikus gyülekezetek ének-óráját, melyek során egymás énekeit tanulgatjuk, és jókat beszélgetünk. Sem át-teríteni, sem kiátkozni nem akarjuk

egymást. Hisszük, hogy Jézusunk is ezért a harmóniáért imádkozott így: „*Atyám, tartsd meg őket a te neved által, amelyet nekem adtál, hogy egyek legyenek, mint mi!*” (Jn 17,11)

PESTVÉREK

Jó dolog a gyülekezetben, mint családban benne élni és megtapasztalni, hogy sokféleségünkben az Ige köt össze. Az összetartozás öröme azonban tágabb körben éljük át, amikor négy szomszédos pesti kerület evangélikusai találkoznak a PESTVÉREK közös bibliotráján. Ez a tréfás elnevezés is azt sugallja, hogy a Krisztushoz tartozók egymásban igazi testvérré találhatnak.

Ezek a találkozók nem a vendéglátásról, hanem a közös igehallgatásról és beszélgetésről szólnak, ahogy ezt néhány évvel ezelőtt

az első alkalommal leszögeztük. Mert megértettük az Úr szavát: „*kevésre van szükség, valójában csak egyre. Mária a jó részt választotta, amelyet nem vehetnek el tőle.*” (Lk 10,42)

LÉT

A LŐRINCI ÉRDEKLŐDŐK TEAHÁZA (LÉT) második éve nyújt lehetőséget havi rendszerességgel az emberi és keresztyén LÉT fontos, aktuális kérdéseiről való együtt gondolkodásra és beszélgetésre. Vendégünk volt már Jókai Anna író, Balczó András olimpiai és világbajnok öttusázó, dr. Fabiny Tamás professzor, televíziós munkatárs, Kristóf Attila újságíró.

A találkozók alapja a nyitottság: nemcsak egymás véleménye iránt, hanem abban is, hogy a LÉT kapuja mindenki felé nyitott, ezért más gyülekezetek tagjai, önközmény barátaink és a helyi értelmiség is szívesen látott vendég.

BMK

A BABA-MAMA KÖR talán sosem lesz több mint kísérlet. A kör elég gyorsan változik, hiszen a babák nőnek, az anyukák visszamennek dolgozni. Az idő sem mindig alkalmas, mert minden baba más, máskor szeret enni és aludni, és a járványos időszakok külön gondot okoznak. Minden az édesanyák érdeklődé-

sén, egymással való kapcsolatán múlik. Lehetőség van azonban a játékra, egy-egy vendég meghívására, közös program szervezésére – persze nem túl gyakran, mert a családok is alig vannak együtt. Ha mégis sikerül, az öröm a résztvevőknek.

LŐRINCI LEVÉL

Amikor négy oldalra bővült a LŐRINCI LEVÉL havi naptárként megjelenő száma, akkor az aktuális programjánál mellett helyett kapott benne az igei meditáció, a krónika vagy éppen egy beszámoló a gyülekezeti csoportokról, alkalmakról. Az első szám után nem csupán véleménynyilvánítások érkeztek, hanem konkrét javaslatok, önálló megmozdulások is.

Egyesek önálló írásokat, saját verseket küldenek, míg mások ötleteiket adják át, vagy beteglátogatáskor magukkal viszik az aktuális számot.

DÁVID HÁRFÁJA

„*A zene mindenkié*” – Kodály gyakran idézett mondata szeretetben adott minden embernek az örömet adó közösség megélésére. Kihaználjuk-e ezt a lehetőséget? Az élő gyülekezet egyben éneklő gyülekezet is. Aki átéli Isten szabadítását, az a szóval együtt vallja: „*Erőm és énekem az ÚR, megszabadított engem.*” (Zsolt 118,14)

Alapvetően fontos, hogy a fiatalok az élet próbatételeire készülve tapasztalják az Úr szabadító erejét, ezért szervezzük meg nyaranként a DÁVID HÁRFÁJA zenei táborokat. Két héten át énekeljük, fújuk, pengéjük, billentjük, doboljuk a szent muzsikát. Játék és tanulás, nagy beszélgetések és vidám vetélkedők – mindez az Ige és a zene légkörében... Valamit megérzünk az üdvösség örömeiből!

Győri Gábor
dr. Korányi András
Hulej Enikő

Elmentett „üzenetek”

Vélemények az országos evangélicizációról

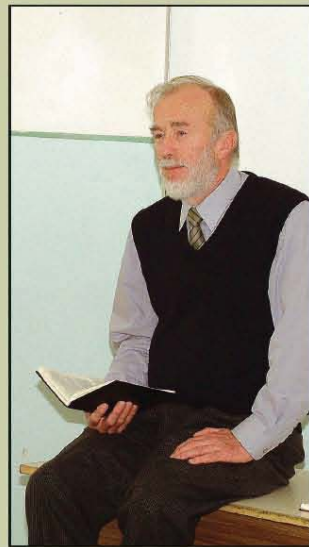
Közel ezerkétszázán hallották meg a hívást, és vettek részt október 8-án az országos evangélicizáción, amelynek témája Jézus Heródesnek szóló üzenete volt Lk 13,31-33 alapján: „Íme, ma és holnap ördögöket űzők ki, és gyógyítok, de harmadnapon bevégzem küldetésemet.” Az Evangélikus Élet a napról írt tudósítást közölte, a HÍD magazin pedig a résztvevőket szólaltatta meg.

Bibliakör a Deák téri Gmnázium dísztermében

Korponay Erzsébet (Várpalota): Először vagyok itt, ezért nem is tudtam, mire számítsak. Azt hittem, csupán egy istentisztelet lesz, de örülök, hogy van egy választott téma, amit több oldalról is megvilágítanak, és felemelő a sok énekítés. Ez a téma engem különösen is érzékenyen érint, hiszen olyan sok csapás ért, hogy

feltettem már magamnak a kérdést: vajon engem már nem is szeret a jó Isten? Olvasom a Szentírást is, és keresem a kapaszkodót, mert én magam nem tudom megvigasztalni. Rothné Udvar Melinda (református, Albertfűrső): Voltam már evangélicizáción és csendnapon, de itt a Deák téren most járok először. Azért jöttem, mert öcsém

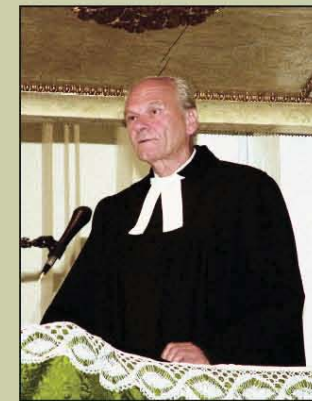
Sztruhár András, bokodi gyülekezeti munkatárs

és családjá nagy nyomorúságban van, és bíztam benne, hogy itt segítséget kaphatnak. Fejfájásra hivatkozva mégsem jöttek el, ami engem nagyon bánt, mert pont egy olyan alkalomra mondtak nemet, ahol a gyógyulás ígéje szól. Mégsem bánom, hogy eljöttem, mert magammal viszem azt a megerősítést, hogy Isten minden ember megtérését akarja, ezért én bízhatok abban, hogy ő szerettem szívét is megérinti majd – talán nem az én közreműködésemem keresztül. És ma feltört bennem a hála azért, hogy az Úr engem már megszabadított a sötét hatalmaktól.

Daniel Zoltánné (Csengőd): Természetes volt számomra, hogy nem az otthoni falunapi ünnepséget választom, hanem az evangélicizáción veszek részt. Ez a nap ismét olyan kincsekkel gazdagított, amelyeket erőforrásként viszek magammal. Szívesen megállítanám az időt, de tudom azt, hogy a feltöltődés után haza kell indulnunk, mert ott van feladatunk.

Fischl Vilmos (lelkész, Csékvár): Örömmel hallottam ki a prédikációkból azt a buzditást, hogy az egyháznak fel kell vállalnia a szerepét. Nem szabad engedni a világ sodrásának, hanem bátran képviselni kell a morális, etikai értékrendbeli többletet! S ez nem csak belső elvárás, hanem az egyházon kívüliek is így tekintenek ránk. Nagyon sokan jöttek el, s ez számomra jelzés arra, hogy sokan érzik, hogy bajokkal terhelt az életük. Az evangélikus családokban is vannak problémák, de az emberek akarnak változni, és keresik a gyógyulást. Ardainé Kincses Márta (Köskömet): A kö-

ni az igére. Azzal a konkrét kérdéssel a szívemben indultam ide ma reggel, hogy mi az én feladatom a továbbiakban? S azzal a válasszal megyek el, hogy őszintén és önkritikusan kell beszélni a hibákról, ami nagy kihívás ugyan, de Istentől erőt lehet kapni hozzá. Várom, hogy a hallottakat útban hazafelé megbeszéljem a testvérekkel, és hogy viszatérjünk rá a gyülekezetben is. Szappanos Imréné (Csengőd): A mi vidékünkön ilyenkor a szüret miatt sokszor lehetetlen útra kelni akár csak egyetlen napra is. Én buzgón imádkoztam, mert nagyon vágyódtam ma eljönni, hi-

Ittész István, érdi lelkész

Ennyien még nem voltunk

sorban a részvételre vonatkozik, de kellemes meglepetés, hogy néhányan külön felkérés nélkül is találtak maguknak feladatot. Elgondolkodtatott azonban, hogy a templomi környezetet sok mindent behatárol; például a nagy tömeg miatt minden ülőhelyet ki kell használni, így azonban bizonyos pontokról nem lehet látni a szószéken álló igehirdetőt. Az evangélicizáció műfaja talán inkább egy sportsamokhoz illik, s oda a huszonevesek is könnyebben jönnének.

Csabó Kriszta (Budapest, Deák tér): Arra számítottam, hogy leülök, meghallgatom az előadókat, helyett azonban szalagáltam, segítettem, emberekkel beszélgettem, s ezáltal olyan sokkal gazdagodtam! Többször rám tört ma a sírás, pontosan nem is tudom, miért. Először talán egy régi ismerős váltotta ki belőlem a könnyeket, azután pedig az a pillanat, amikor délután megfogtuk egymás kezét, és együtt énekeltek: „Tégy eggyé, Urunk!” Ez a templom a lelki otthonom, de most különösen is jó volt Deák téreink lenni. Jólestek a köszönő szavak és a meghatódott tekintetek. Úgy érzem, sokaknak már az is gyógyulást jelent, ha valaki kedvesen szól, vagy bátorítón mosolyog.

A miskolciai tanúságtétele

zős énekítés mindig megragad, és sokat jelent ilyen nagy gyülekezetben figyel-

szen talán már nem lesz ilyen lehetőségem ebben az életben. Hálát adtam az Úrnak, amikor tegnap este megtudtam a fiamtól, hogy ma mégsem dolgozunk. A bizonyágtételek erősítettek engem leginkább, mert olyan nagy erő és élet áradt a szavakon keresztül! Gerőfi Gyuláné (lelkész, Budapest, Deák tér): Házigazdaként vegyes érzésekkel készültem, mert attól félttem, hogy éppen azt a korosztályt nem tudjuk majd megszólítani, akit szeretnénk. De most örömmel látom, hogy nem csupán idősök vannak jelen, hanem a közép korosztály is szép számmal képviselheti magát. A mi gyülekezetünk is jobban megmozdult, mint számítottam, ami első-

■ Hulej Enikő

FILLÉRES CSODÁK

A 90-es évek elején Skóciában stoppoltam. Egy hétig banánon, lekváron, kenyéren és tejen éltem – mindenből zóna adag jutott. A Cambridge-be való visszaindulás előtti estén nem találtam nyitva boltot Glasgow-ban, így megkockáztattam magamnak egy „Fish and chips”-et. Sajnáltam a luxusra a két és fél fontot, de a nagy utazás előtt nem volt választás. Gondosan félretettem a hal és a sült krumpli felét másnapra, mert ugye az ember, ha haladásra fogja, akkor a környüknél vált irányt, városba nem megy. A hajnal első jeleire indultam ki a főtérre, a velem mindenáron beszélgetésbe elegyedni akaró fogatlan, részeg csavargók között eltöltött éjszaka után a város szélére. (Glasgow-ban beszélnek a legérthetlenebb angolít, így aztán elképzelhető a társalgás mélysége.) Egy parkon át vezetett az utam. Az ösvényen váratlanul megcsillant egy hasas pénzdarab – egy font. Nem messze onnan

egy 20 pennys, majd megint egy font stb. A történet itt véget is érhetne azzal a „happy enddel”, hogy a parkból kiérve már a zsebemben volt a fogszívások közepeztette kifizetett vacsora ára. De Glasgow határa még messze volt. A város ébredésének első je-

leként feltűnt egy zárt platójú teherautó, és elhúzott mellett. Tetszett, hogy élet van körülöttem, utánafordultam. Mintegy ötven méterre tölem leesett róla valami (miként történhetett, ma sem tudom), és az aszfalton elkezdett gurulni. Hajtott a kíváncsiság, időm is volt bőven, odamentem. Épp a pékségből kikerült szeletelt bama kenyér volt. A hálaadásra megágyazott szívem onnantól repesett, indiánszökdéléssel cifráztam ujjongó Istencseregetem. Mini manna-csoda Skóciában! Az Úr gondoskodik! Nemrég ismét eljutottam Nagy-Britanniába. Visszaút előtt épp futotta a pénzem a négynapos kamionúthoz elegendő élelemre. Maradt 40 pennym. Nagy vágyam volt még az útra egy újságot venni, de ebből a pénzből csak silány napi bulvárra futotta, miközben a sóvárgásom egy eredeti Independentre irányult. 55 penny! Peterborough sétálóútcaján egyszer csak csilingelés a kö-

vezeten, elindul felém kettő fémpénz, és egymás mellé szépen elfeksznek a lábamtól fél méterre. Látom a gazdáját, szemével követi, fölméri az értéket, talán kellemetlen lenne neki lehajolni ilyen kis összeg után, és továbbmegy. Én boldog eleganciával megvettem. Egy 10 és egy 5 pennys volt. Az Independentet megvettem és sokat-sokat gondoltam arra, hogy az Úr gondoskodik.

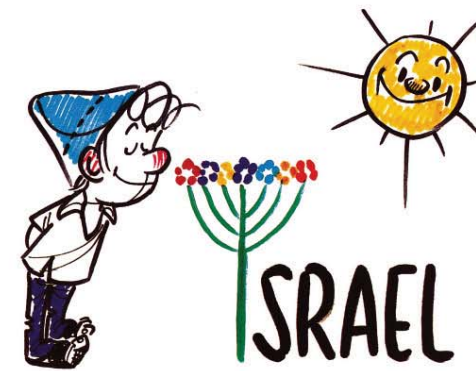
És ez csak a Brit-szigetekhez köthető két filléres csoda a sokból! Szép számmal vannak forintos és milliós csodák is földi vándorlásomat kísérő hátizsákomban. De hiba lenne csak az első jelentés szerint venni bizonyágtételelem címét. Tilos leszűkíteni az anyagiakra, a megélhetésre, bár kétségtelenül ez az a terület, ahol talán legplasztikusabban jelenik meg (és jeleníthető meg) Isten kézzelfogható belenyúlása mindennapi életünkbe. Hisz az élet jóval több az anyagnál, az anyagiakról nem is beszélve. Az olykor kedvesen finom humorral, de mindig gondoskodó Isten igen gazdag, számtalan csodával veszkörül. Nekünk csak szem kell az észrevételükre, és így nemcsak eredményük, de pusztá megtörténtük ténye is gazdagítani fog. Mégis félek, ha nincs érzék a kis és nagy csodákra, miként lenne az utólrétegetlenre? Jézus szava

túlontúl igaz: „... az sem gyógyí meg őket, ha valaki feltámad a halottak kösül.” (Lk 16,31b)

Bakay Péter

ÁLLÁS-FOGLALÁS AZ IZRAEL-MISSZIÓRÓL

A „Lausanne Consultation on Jewish Evangelism” (LCJE) európai találkozója 2005. március 10–13. között került sor Révfülöpon. A tizenhárom országot és tíz missziós társaságot képviselő küldöttek maguk is elkötelezettek az izraelmisszió iránt, és azért gyűltek össze, hogy beszámoljanak saját szolgálatukról, és kidolgozzák azokat a módszereket, amelyek segítségével még hatékonyabban lehet eljuttatni az evangéliumot az európai zsidó közösségekhez. A konferencia végül a következő állásfoglalást fogalmazta meg:

Kelet-Európában a modern izraelmisszió születése a XIX. század közepére tehető, amelynek eredményeként több ezer zsidó fogadta be életébe a Messiást. Örömmel látjuk, hogy a XXI. század elején ismét megtörténik az, hogy zsidó emberek ismerek rá Megváltójukra abban a Messiásban, akinek érkezését az ő prófétáik ígérték meg.

Örömmel látjuk, hogy ezek a Jézusban hívő zsidók lelki otthonra találnak az egyházakban éppúgy, mint a messiási közösségekben, ahol korlátozások nélkül élhetik meg zsidó identitásukat.

Örömmel látjuk, hogy a több éven át tartó elnyomás után ismét vallásszabadság van Kelet-Európában, s ez lehetővé teszi a zsidóknak is, hogy zsidónak vallják magukat, és ugyanakkor elismerjék Jézust Messiasukként.

Örömmel látjuk az újonnan megtapasztalt szabadság kínálat lehetőségeket, amelyek mindenki számára lehetővé teszik az evangéliumhirdetést, s ez a zsidókra is vonatkozik.

Örömmel látjuk, hogy azokban az európai országokban, amelyek egykor hozzájárultak a zsidók halálához, most növekszik azoknak a zsidók száma, akik a feltámadt Messiásban találtak új életet.

Örömmel látjuk, hogy zsidó és nem-zsidó származású keresztyének egyaránt részesülnek Jézus szeretetében még olyan országokban is, ahol korábban egy egész zsidó generáció pusztult el az úgynevezett „végső megoldás” (Final Solution/Endlösung) eredményeképpen.

Aggadalommal tekintünk azonban bizonyos keresztyén megnyilvánulásokra, amelyek szerint Isten elutasította a zsidó népet. Ilyen teológiai álláspont is hozzájárult egykor az antiszemitizmus tüzésnek táplálásához, ezért aggadalommal figyeljük hasonló tendenciák újbóli megjelenését Kelet- és Nyugat-Európában.

Ezért arra buzdítjuk a (Jézusban) hívőket, hogy ismerjék el a keresztyén hit zsidó gyökereit, és azt a tényt, hogy azt az Istent imádjuk, akinek úgy tetszett, hogy Ábrahám, Izsák és Jákób Isteneként jelentse ki magát.

Buzdítjuk a keresztyéneket, hogy lépjenek fel az antiszemitizmus minden formája ellen, és egyértelműen utasítsák el azt a teológiai irányzatot, amely szerint Isten elvetette Izrael népét, vagy amely szerint Isten a zsidókat a Jézusban való hit nélkül is elfogadja.

Emlékeztetjük a keresztyéneket, hogy ha Jézus nem Messias Izrael számára, akkor nem lehet a népek Krisztusa sem. Buzdítjuk a keresztyéneket, hogy örvendezzenek velünk együtt a Szentléleknek a kelet-európai zsidók között való munkálkodása felett, és imádkozzanak a jövőbeli még nagyobb áldásokért!

Ezen felül annak elismerésére buzdítjuk a keresztyéneket, hogy az izraelmisszió nélkülözhetetlen eleme az egyház evangélicációs programjának, és hogy az antiszemitizmus leginkább abban nyilvánul meg, ha megtagadjuk az evangéliumot a zsidóktól.

■ Fordította: Hulej Enkö

Egységben Krisztussal

Fotó: Gazsó Attila

A Presbiteriánus koalíció (USA) 1998-ban, Dallasban fogadta el

Az egyház alapja és Ura Jézus Krisztus. Isten azért hívta el az egyházat, hogy véghezvigye küldetését a világban. Úgy véljük, hogy az Amerikai Presbiteriánus Egyháznak válaszolnia kell azzal, hogy újra megerősíti Krisztus-központúságát, újra megfogalmazza biblikus hitét, s újra megeleveníti missziói szolgálatát.

E cél érdekében az alábbi nyilatkozat és stratégiai terv arra szólít fel bennünket, hogy imádkozzunk és vizsgáljuk meg önmagunkat, hogy az egyház be tudja tölteni Istentől kapott küldetését azáltal, hogy felvállalja Krisztusnak a Szentlélek által átforgató erejét.

Egységben Krisztussal: Nyilatkozat az egyház számára

A Szentírás és az egyház korokon átívelő tanúságtétele alapján a következőket nyilatkozunk:

I. JÉZUS KRISZTUS AZ ISTENI KEGYELEM MISZSIZÓJA A VILÁGBA ÉS A VILÁGÉRT. Ő IMMÁNUEL ÉS MEGVÁLTÓ, egy az Atyával, mint Mária fia Megtestesült Isten, mindenek Ura, az egyetlen igaz ember. Eljövetele átalakít mindent. Uralma ledönti a tekintélyre törekvő báványokat. Megtestesülése az Istenhez vezető egyedül úti. Élete megmutatja, mi az ember. Elégtételt szerző keresztthalála kinyilatkoztatja Isten szeretetét a bűnösök iránt. Tести feltámadása megdönti a bűn és a halál hatalmát.

II. A SZENTLÉLEK EGYESÍT KRISZTUSSAL EGYESDÜL KEGYELEM ÁLTAL, ÉLETÜNKET EGYESÍTI AZ ÖVÉVEL AZ EGYHÁZ SZOLGÁLATA ALTAL. Az ige hirdetése által a Szentlélek bűnbánatra szólít fel, életünket építi és megújítja a Krisztusban, megerősíti hitünket, erőt ad szolgálatunknak, megörvendeztet szívényt, és életünket Krisztus képére formálja át. *Elfordulunk azoktól az egyházi életformáktól, amelyek nem tartják szükségesnek a bűnbánatot, lebecsülik az evangélium átforgató erejét, nem imádkoznak, nem reménykednek, és nem küzdenek azért, hogy Istennek tetsző életet éljenek.* Keresztségünk és megtérésünk alkalmával a Lélek beolt minket Krisztusba, ezáltal létrehozza az egyház egységét, és öbenne egymással is összeköt minket. *Elfordulunk azoktól az egyházi életformáktól, amelyek a teológiai pluralizmusban, rela-*

tívizmusban és szinkretizmusban keresik az egységet. Az úrvacsorában a Szentlélek táplálja és erősíti a Krisztusban való részvételünket, s általa egymással való közösségünket. *Elfordulunk azoktól az egyházi életformáktól, amelyek megengedik, hogy a faji, nemi, nemzeti és társadalmi különbségek megbontsák az úrvacsorai közösséget, mintha Krisztusban még mindig lennének falak, amelyek elválasztják és megosztják az emberiség családját.* III. KRISZTUSBA TÖRTÉNT BEOLTOTTÁGUNK RÉVÉN HIT ÁLTAL MI IS RÉSZT VESZÜNK KRISZTUSNAK ISTENNEL VALÓ KAPCSOLATÁBAN. Krisztussal való egységünk alapján akkor is részesei vagyunk Krisztus Isten előtti igazságosságának, amikor ő a bűneinket hordozza.

Elfordulunk minden olyan felfogástól, amelyek azt állítják, hogy Isten előtt megállhatunk Krisztus igaz engedelmsége nélkül, ahogyan az a keresztfán értünk hozott áldosátában megnyilvánult.

Krisztussal való egységünk alapján részesülünk az ő Atyáról szerzett ismeretében, amelyet a hit ajándékaként kapunk az Ó- és Újszövetség egyedülálló és hiteles tanúságtétele által.

Elfordulunk azoktól az egyházi életformáktól, amelyek lebecsülik a Szentírást, vagy olyan istenismeretet tartanak lehetségesnek, amelyek szemben áll a Szentírás tanúságtételével, amelyet a Szentlélek értelmez a hívők korokon átívelő közösségében.

Krisztussal való egységünk alapján részesülünk az Atya szeretetében, amely Krisztusnak a „keresztthalál” tartó engedelmségében nyilvánult meg.

Elfordulunk minden olyan állítólagos istenszeretettől, amely nem abban nyilvánul meg, hogy folyamatosan vágyakozik és törekszik arra az engedelmségre, amelyet Krisztus ajánl fel érettünk Istennek.

IV.

BÁR BŰNEINK EZT ELHOMÁLYOSÍTTÁK, KRISZTUSSAL VALÓ EGYSÉGÜNK LEHETŐVÉ TESZEL, HOGY AZ Ő ÉLETE ÁTRAGOJON A MI ÉLETÜNKRÖN.

Életünknek Krisztus képére való átforgatólódása a Szentlélek munkája, amely már földi életünkben elkezdődik annak jeleként és ígéreteként, hogy eljövendő életünkben be fog teljesedni. Krisztussal való egységünk alapján életünk részesei annak az Egynek a szentségében, aki helyettünk betöltötte a törvényt.

Elfordulunk azoktól az egyházi életformáktól, amelyek figyelmen kívül hagyják, hogy Krisztus szent életre hívott el bennünket, vagy amelyek kijátszák egymás ellen a törvényt és az evangéliumot, mintha a kettő nem ugyan-

annak az isteni ígének a kifejezése lenne.

Krisztussal való egységünk alapján részt veszünk az ő engedelmségében. Napjaink morális és szexuálitai zűrzavarai közepette hangsúlyozzuk a Szentírás következetes tanítását, amely a házasságon kívül tisztaságra, a férfi és a nő között köthető házasságon belül pedig hűségre hív.

Elfordulunk azoktól az egyházi életformáktól, amelyek nem imádkoznak, és nem küzdenek a szerető Isten kegyelmes ajándékaként kapott rendezett szexuális életért, amely a Szentlélek ereje által Krisztusban lehetővé vált. Elfordulunk attól az egyházi gyakorlattól is, amely nem tud megbocsátani azoknak, akik megbánták szexuális vagy más bűneiket.

V.

HA AZ EGYHÁZ KRISZTUS TESTE, AKKOR HORDOZZA KRISZTUS ÉLETÉT.

Krisztussal való egységünk révén az egyház térben és időben összekapcsolja a hívőket.

Elfordulunk azoktól az egyházi életformáktól, amelyek az igaz egyházat egy istentiszteleti forma, szabályzat vagy intézményes szerkesztés alapján képzelik el. Elfordulunk attól az egyházi életformától is, amely nem veszi figyelembe azok tanúságtételét, akik előttünk jártak.

Krisztussal való egységünk alapján az egyház többféle közösségi és missziói formára nyer elhívást.

Elfordulunk azoktól az egyházi életformáktól, amelyek úgy látják, hogy a helyi gyülekezet munkája megáll önmagában, mintha az nem az egy, szent, egyetlen, apostoli egyház helyi megjelenítése lenne, amelyet minden korban és időben a Szentlélek hív össze egészen addig, amíg az Úr visszatér.

Krisztussal való egységünk alapján életünk részt vállal Isten világért folytatott missziójában, amelynek célja felmutatni minden emberi élet értékét,

tanítványosságra hívni minden embert, megteremtteni Krisztus igazságosságát és békéjét a világban, valamint elősegíteni a Krisztusban való látható egységet, amelynek ígérete minden hívőnek szól.

Elfordulunk azoktól az egyházi életformáktól, amelyek nem tesznek bizonyságot szóban és cselekedetben Krisztus szeretetéről és békéjéről, az időösség evangéliumáról.

Krisztussal való egységünk alapján az egyház részt vesz a feltámadott Krisztus életében, és reménnyel tekint a jövő elébe, amelyet Isten elkészített nekünk. Ezért is várunk annyira: Jövel, Uram Jézus!

Az Atya, a Fiú és a Szentlélek nevében!

AZ AMERIKAI PRESBITERIÁNUS (RE-FORMÁTUS) HITVALLÓ MOZGALOM HÁRMAS HITVALLÁSA (2002)

1. Egyedül Jézus Krisztus mindeneknek Ura és az üdvösség útja (Solus Christus).
2. A Szentírás a Szentháromság Isten kinyilatkoztatott igéje, az egyház számára a hit és az élet csatlakozhatatlan szabálya (Sola Scriptura).
3. Isten népe megszentelődésre hivatott az élet minden területén. Ez magában foglalja a férfi és a nő közötti házassélet szentségét, amely a szexuális élet egyedül megfelelő formája. (Sola Gratia).

■ Fordította: ifj. dr. Fabinyi Tibor

Hogyan tovább, egyház?

Fotó: Szeverényi János

Az európai hagyományos egyházak jelentős része kritikus állapotban van. Radikális megújulás nélkül – mint izét vesztett só – eltapossák az emberek...

Még mindig a konstantinusi korszak határozza meg a gazdasági ügyeket, a gondolkodásmódot, a liturgiát, a struktúrát, a stílust és a szolgálatot, pedig ennek a korszaknak már jó ideje vége, csak mi nem akarjuk tudomásul venni! Helyzetünk hasonlít az első három évszázadéhoz: a társadalom túlnyomó többsége nem keresztyén, a politikai, gazdasági csoportoknak szálla az önálló, árral szemben is úszni akaró és tudó egyház.

Csak az evangéliumi, hívó, a Lélek erejéből élő, a konfrontációval és szenvedéssel is számoló egyháznak van létjogosultsága, ill. jövője. Az „állami támogatásról” (szellemi, anyagi) le kell mondani! Ez persze folyamat. A politika a legtöbb esetben „prostituálta” az egyházat.

Európában a hanyatlás ellenére (hetente szűnik meg egy gyülekezet) *biztos eredmények is észlelhetők*: Ukrajnában például az elmúlt években 1500 új evangéliumi gyülekezet született. A kommunista (kapitalizáló) Kínában naponta 25 ezerrel nö-

vekszik a keresztyének száma. Ha ez a tendencia folytatódik, akkor néhány évtizeden belül a milliárdos ország egyharmada hívó lesz. Házi gyülekezetek ezrei születnek, százan egy Bibliát olvasnak. Sokan hitük miatt börtönben ülnek és táborokban raboskodnak, nemhogy állami támogatásra építenének...

Hogy felzaklassam az olvasót (lehet „szek-tázní”)... Most hallottuk a szárszói cigánykonferencián, hogy a magyarországi pünkösdi egyház missziója nyomán az elmúlt öt évben hetven romagyülekezet jött létre. A nyári éves találkozóra 7000 (!) roma jött el.

Jelzésértéktű, hogy egyházunk egyik szellemi tekintélye naivitásnak és fölöslegesnek nevezte kezdődő cigánymisszióinkat. Az Úr él és cselekszik egyházunkban is, de sok minden gátolja az Ige útját, a Lélek munkáját. Az életjelek ellenére – melyek az Úr igen nagy irgalmának köszönhetőek – az egész építménnyel bajok vannak.

Ez év szeptemberében az angliai metodista egyházban jártam, ahol az elmúlt 30 évben a tagok létszáma felére csökkent: 700 ezerrel 350 ezerre. Több vezetővel, missziós lelkésszel beszéltem és röviden ennyi a konklúzió:

Úgy látják, hogy „elaludtak”. A gyülekezetépítés szempontjából a teológiai liberalizmust gyümölcsetlennek tapasztalták.

A templomcentrikus gondolkodás helyett a következő programot, látást imádkozták ki: 1. evangélizáció (az eddigi gyakorlat mellett számtalan eddigi szokatlan forma, módszer) 2. spiritualitás (vagyis élő hit, személyes szeretetkapcsolat Istennel) 3. képzés (erős evangéliumi, missziós bibliaiskola) 4. követés a hétköznapokban (az evangéliumi közösség megélése).

Láttam kiürült, eladott, átalakított templomokat. Ma ezek szényegboltként, fürdőszoba-felszereléseket áruló csarnokként, étteremként, közösségi házként működnek stb... Ezek árából a misszióra költenek, például bibliaiskolát végzeteket állítanak be missziós munkába...

A kommunista diktatúra által elkobzott egyházi vagyon után járó kompenzáció elaltatja egyházunkat. Mesterségesen fenntartunk olyan helyzeteket, épületeket, amelyeket viszik a tízmilliókat, de alapvetően kihasználatlanok, nem töltik be feladatukat.

Hogyan tovább, egyház? rovatunkban a hazai és az európai egyházak fájó kérdéseire keresünk Isten Szentlelke segítségével a válaszokat. Mivel nem „tudományos szaklap” vagyunk, hanem evangéliumi, missziós magazin, ezért nem közölhetünk hosszadalmas tanulmányokat. Reméljük azonban, hogy ez az írás és lapunk más elemei is segítséget adhatnak az Isten előtti eszmélődésre, az Úrtól kapott látásmódok átvételére. Biztatjuk gyülekezteinket, hogy használják a Híd magazint belmissziói munkanyagként is!

Februárban résztvevője voltam Stuttgartban egy keresztyén vezetők számára rendezett konferenciának. Tízezeren voltunk egy csarnokban, akik pedig oda nem jutottak be – mintegy kétezeren –, azok egy másik épületben kísérték a programot élő közvetítés segítségével. Meglepő volt, hogy mai német egyházi vezetők, lelkészek, hitoktatók és más, felelősséget hordozó személyek, ennyire kíváncsiak egy

amerikai gyülekezet tapasztalataira. Jöhet-e valami jó Amerikából? Jöhet! Azt tapasztalom, hogy Isten elküldi igéjét, üzenetét, embereit minden időben. Istennek van látása, terve, válasza a mai európai egyházak számára, így a Magyarországi Evangélikus Egyház számára is.

Álljon itt most vázlatosan ennek az amerikai gyülekezetnek – *Willow Creek Community Church Chicago* – a látásáról, életéről szóló beszámoló.

Húsz év alatt húszezer tagúvá növekedett és a közösség. A meglepő, hogy semmi rendkívülit nem „találtak fel”, hanem *bibliai elveket próbálnak alkalmazni.* Először kitöltötték egy kérdőívet az ott élő emberekkel. Ilyen válaszokat adtak azok, akik nem jártak templomba:

- Az egyháznak mindig csak a pénz kell.
- A prédikáció unalmas.
- Az egyház nem ad választ az emberek kérdéseire.
- A lelkészek úgy tesznek, mintha mindent tudnának.

A gyülekezet alapítói ezután igyekeztek figyelembe venni szolgáltatukban ezeket a szempontokat. Visszafogottak lettek a pénz, az adakozás dolgában. Évekig nem volt gyűjtés. Ma pedig az adakozásokról mindig elmondják, hogy nem kötelező, hogy a hit dolga, stb...

Modern kommunikációs eszközöket vesznek igénybe istentiszteleteiken. Az alapos, biblikus igehirdetés mellett a rövid dráma-jelenetek, az interjú formájú bizonyágtételek, a pantomim és a filmrészletek is hozzátartoznak az istentisztelethez. A prédikációk, előadások aktuális témákat feszegetnek és gyakorlati, evangéliumi válaszokat tartalmaznak.

Az igehirdető baráti, pásztori hangot üt meg, nem „predikálja le” a hallgatókat, hanem társként kíséri őket. *A gyülekezet vágya, hogy hasonlítson az újszövetségi közösségekhez.* (ApCsel 2,42-47).

Néhány gondolat, amit Bill Hybels, a vezető lelkipásztor hangsúlyoz:

- A gyülekezettől távol élők fontosak Istennek, tehát neked is fontosak kell, hogy legyenek.
- Ha szíved nem a gyülekezetről dobog, akkor valami nincs rendben nálad.
- Ha nem fordul elő néha veled, hogy a gyülekezetről álmodsz, valószínű, hogy hamis dolgokról álmodsz. Ha nem fordul elő néha, hogy együtt ülsz gyer-

mekeiddel, és beszélj nekik arról, hogy létezik valami, amiért érdemes élni, tudniillik Krisztusért és a gyülekezetért – akkor tartalmatlan a beszélgetés.

– A helyi gyülekezet a világ reményessége. Bonhoeffer is szívösen idézik: *„As egyház csak akkor egyház, ha másokért van jelen.”*

A Harvard egyetem hallgatói felmérést készítettek arról az amerikai gyülekezetről. A közösség egyik vonását így fogalmazták meg: *ateistákból vonzó életü misszionáriusokat formál.*

Gyülekezeti életük, missziójuk tíz alaptetele:

1. Alapos bibliai tanítás:

Úgy tartják, hogy az alapos bibliai tanítás változást hoz az emberek életében. E nél-

Aki a problémára teológiai magyarázatot talál „Az Úr adta és az Úr vette el.”

kül nem lehet józan lelki életet élni, hitre, megtérésre jutni, ill. újjászületni.

2. Istennek fontosak az elveszettek:

Jézus számtalan példázata szól erről. A gyülekezet életére jellemző kell, hogy legyen ez a mentő szeretet. A megtérő bűnösön nagy öröm van a mennyben és a földön is.

3. Kulturális kapcsolópontok:

Azt vallják, hogy a gyülekezet megjelenésében, megnyilvánulásában nem lehet életidegen, hanem az örökérvényű igazságokat érthetően, korszerűen kell továbbadni. A „kánaáni nyelvezettől” ezért tartózkodnak, mert azt nem érti a kívülálló, aki következképpen az evangéliumot sem érti és megtérni sem tud. Jézus és tanítványai öltözete, magatartása nem ütött el a kortársaitól. Belső lelki magatartásukkal voltak mások, mint kortársaik.

4. Mértékadó élet:

Nem olcsó evangéliumot, felületes keresztyéniséget hirdetnek. A bibliai gyülekezet

tagjai más emberekké váltak. A környezet számára ez a vonzó.

5. A gyülekezet a szolgálattevők közössége:

A tagok lelki ajándékaik szerint szolgálnak a világért. Mindenkinnek van feladata, ki lépnek a „falakon túlra” is az elveszettekért.

6. Szeretetkapcsolatok a gyülekezetben: Arra törekednek, hogy szeretetkapcsolatok szőjék át a gyülekezeti élet minden területét. Az ősgyülekezetről is ezt mondta pogány környezete: *„Nézzétek, hogy szeretik egymást!”*

Mindenkinnek legyen „embere”! Meg kell tanulni kimutálni a szeretetet!

7. Kiscsoportok a gyülekezetben:

A húszezer tagú gyülekezetben ezer kiscsoport működik. A kiscsoport pozitívumai: a tagok megosztják örömeiket, gondjaikat, lehet kérdezni, beszélgetni, imádkozni és az evangélizáció lényeges lehetősége, hogy a lelki növekedéshez segítséget ad.

8. Minőségi szolgálat:

Azt tartják, hogy a jó minőségű szolgálat Isten dicsőíti és az embereket vonzza.

9. A gyülekezetet vezetők vezessék:

A gyülekezetet, Isten egyházát azok vezessék, akiknek Isten erre kegyelmi ajándékot adott. Az ilyen vezetők látása van, célt fogalmaz meg és testvéreket von be a munkába a cél megvalósítása érdekében. Együttműködik másokkal. Hiányosságait észleli és azok betöltéséről mások bevonása által gondoskodik.

10. Odaszánás:

A gyülekezet a világ legcsodálatosabb „vállalkozása”, amit nem lehet fél szívvel végezni. Itt csak 100%-os investíciónak van értelme. *„Salamonnak a szívét vénségre más istenekhez hajlították feleségül, és szívve nem volt teljesen Istené, az Úr, mint volt apjának, Dávidnak a szíve.”* (1Kir 11,4)

Ha Isten megsegít, következő számban folytatjuk.

A vezető lelkész, Bill Hybels fő műve, a *Légy bátor és vesess!* című könyv magyarul is megjelent. Megrendelhető: Új Remény Alapítvány 4001 Debrecen, Pf. 281
E-mail: newhope.debrecen@axelero.hu
Tel: 52/424 036

■ Szeverényi János

Futunk a pénz után?

Az Evangélikus Külmisziói Egyesület szoros kapcsolatot tart fenn a Magyarországi Lepramiszióval. Számos gyülekezetünkben kötik az asszonyok a fáslikat a harmadik világ leprás betegeinek. Ez alkalommal – a Híd magazin témájához csatlakozva – kértük a misszió magyar vezetőjének tanácsát: hogyan érhetnének el eredményt egyházi közösségeink, hogy nemes céljaik megvalósítása érdekében adományozókat találjanak?

Teréz anya, a nagy külmisziós és lepramisziós

Minden egyházközségnek, jótékonyági szervezetnek fő kérdése: hogyan lehet kitartható és jelentős adakozásra serkenteni azokat, akiknek adományaiból szolgálhatunk végezni tudják? Világszerte egyre nehezebb a pénzgűjtés, egyre inkább átalakul és intézményesedik a jótékonykodás. Megszámlálhatatlanul sok nemes cél közül válogathatnak azok, akik pénzüikkel szeretnének szolgálni. Az egyházaknak és a karitatív intézményeknek tehát „harcolniuk” kell, hogy megnyerjék az ő figyelmüket, majd pedig, hogy megtartsák őket a továbbra is adakozók sorában.

Minderről Glenn Waterman kanadai szakember tartott rendkívül érdekes előadást a Nemzetközi Lepramiszió nagygyűlésén, 2005. júniusában, Dublinban.

„Adományt kérni nem megalázó! Adományt kérni nem azt jelenti, hogy egyoldalúan igénybe veszed a másikat, annak a pénztárcáját. Adományt kérni azt jelenti, hogy partnernek tekinted, és te is akarsz neki adni! Először is azt, hogy úgy hívd fel a figyelmét az általad képviselt ügyre, mint amire ő is adakozhat, mert meg kell hallania, hogy hol segíthet a pénzével! Ettől a pillanattól kezdve azonban te is folyamatosan adsz neki: pontosan annyit, mint amennyit ő ad! Ha a pénztér kéred, hogy támogassa például a lepramisziót, adj neki cserébe sok érdekes információt! Ez neki többet ér a pénznél. Kérni tehát azt jelenti, hogy partneri kapcsolatba kerülsz valakivel – te azt adod neki, amit te tudsz: ismereteket a lepráról és a leprásokról; tőle viszont azt kéred, amit ő tud adni: a pénzt.

Mit jelent megtartani az adakozót? Gondoskodj arról, hogy aki

egyszer adott, az nyugodt legyen afelől: a lehető legjobb helyre adta és fogja a jövőben is adni a pénzt! Ha pedig már sikerült megtartanod őt, vagyis talán már kétszer is adott, akkor emeld fel egy magasabb szintre: rendszeres adakozóvá, aki még nagyobb adományokkal támogathat; és rendszeresen informáld arról, amire éppen a legnagyobb szükség van! Így bevonod őt az általad képviselt jó ügy szükségleteibe, ő pedig közben a legjobb munkatársoddá lesz. Magától fogja emelni és süríteni adományát.

Akkor vezetted jól a karitatív munkát, ha nem a pénz után futsz, hanem azok után, akiket ügyed számára meg szeretnél nyerni!

Az adománygyűjtés három legfontosabb szava: megköszönni, megköszönni, megköszönni. És ehhez járul még egy negyedik: ismét megköszönni. Megköszönheted szavakkal, telefonhívással, levéllel, kisebb ajándékkal – csak köszönd meg és köszönd meg és köszönd meg!”

Riskóné Fülekes Márta – a Lepramiszió elnöke

Ezúton is megköszöni az EKME vezetősége mindazokat az adományokat, amelyek a cunami sújtotta India megsegítésére érkeztek.

Az összegyűlt 318 ezer Ft adományból a nagapattinaini kórház rendelőjén sikerült renováltatnunk.

De továbbra is kérjük és bátorítjuk a Testvéreket, hogy segítsék nehéz sorba került indiai testvéreinket. Újabb adományokkal azt a közel tíz egészségügyi főiskolás diákot kívánjuk támogatni, akik pénzügyi okok miatt nem tehetnék le a záróvizsgáikat.

Az adományokat az EKME bankszámlaszámára kérjük átutalni.

(11711034-20804538) A megjegyzés rovatba kérjük írják be: INDIA

A helyes út

Csorba István

Csorba István

1. Ne hidd, hogy e - gye - dül a te ér - de - med,
 2. A - ki - nek csak a pénz az ő is - te - ne,
 3. Így hát, míg i - de - lenn já - rod u - ta - dat,

A - mit meg - sze - rez - tél! So - ha ne fe - ledd:
 I - gaz bol - dog - szá - got soh' - sem nyer ve - le.
 Ne tal - mi dol - gok - ban ke - resd cé - lo - dat!

U - rad - tól kap - tad sok a - ján - dé - ko - dat,
 El - e - nyé - szik min - den a - mi föl - di kincs:
 Gyűjt i - gaz ér - té - ket a Lé - lek sze - rint:

Az ő ke - gyel - mé - ből for - mált sor - so - dat.
 Mu - lan - dó, por - lan - dó, csak bék - lyó, bi - lincs.
 Hogy mer - re in - dul - jál, Is - ten uj - ja int.

A MISSZIÓI BIZOTTSÁG, AZ EVANGÉLIKUS MISSZIÓI KÖZPONT ÉS A RÁDIÓMISSZIÓ HÍREI (FONTOSABB SZOLGÁLATOK, ESEMÉNYEK)

SZEPTEMBER

Willow Creek gyülekezet (USA) képviselőivel D. Szekib Imre püspök-nél és az Aliansz vezetőinél

OKTÓBER

Missziós nap Kisomlyón
 Apológia Alapítvány kuratóriumi ülése
 Igehirdetés Zuglóban
 Megbeszélés Irtzás János misszióért felelős püspökkel
 Tárgyalás a Kossuth Rádió Győri Regionális Stúdió vezetőjével, Ditrői Zoltánnal. Ezután közvetítik heti magazinunkat a győri, nagykanizsai és szombathelyi rádiókból is.
 Munkalátogatás Gömörben és Rozsnyón (Felvidék)
 Újtitársak missziós bibliára
 Országos Evangélicizáció a Deák téri templomban 1200 fő részvételével
 Árral szemben c. előadás a Főti Ökumenikus Iskolában
 Megbeszélés Csemák István metodista szuperintendenssel
 Az Evangélikus Rádiómisszió munkatársainak éves találkozója Ginkotán
 A 103 éves Hefty Györgyné Irtzné néni temetése („hálaadó istentisztelet”) Óbudán
 Barki László professzornak, a Bécsi Filharmonikusok első hegedűsének temetése Rákoskeresztúron
 Házassági krízisek – házi bibliára Budahegyvidéken
 „Szabadságban, de hogyan?” címmel missziós nap Ajkán
 Az egri Szent István Katolikus Rádió ötödik születésnapját ünnepelte
 Előadás ökumenikus ünnepségen a móri református templomban
 MEÖT Missziói Bizottságának kihelyezett ülése Mórton

Cigánykonferencia Balatonszárszón

Munkalátogatás Sárszentlőrincen
 Hullámok között címmel (Házasság sorozat) előadás Sárbogárdon
 Belmissziói feladataink címmel előadás protestáns esten Kőszegen
 Az Ige ereje címmel előadás a csepeli ifjúság körében
 Igehirdetés Csepelen
 A megújuló hit és bizonyosságtétel győzelme – igehirdetés protestáns esten Pécelen
 Katolikus médiakonferencián Budapesten

NOVEMBER

Evangélicizáció Borsodszegszen
 Újtitársak missziós bibliára
 Missziós nap Körmenten
 Aliansz vezetőségi ülés
 Evangélicizáció Rohodon
 Presbiteri nap Gömörben (Felvidék)
 Kifulladás gyülekezetek – okok és kiurak – EBBE csendesnap
 Igehirdetés Tápíószelén, Újszilváson, Nagykátán, Tápíószőlősen, Farnason
 Igehirdetés a metodista központban Budapesten
 Előadás az evangélicizációról katolikus konferencián Dobogókőn
 Stúdióbeszélgetés a reformációról a Másik Rádióban

DECEMBER

Missziós napok Órimagyarósdon és Nádason
 EBBE alkalom
 Missziós hétvége Baján
 Evangélicizáció Pécsen

„Aki hisz, az derűs, és derűje Istentől származik”

(XXIII. János pápa)

BOLLA ÁRPÁD: TÖRTÉNETEK

Azt szokták mondani, a humor az élet ellentmondásait megértő, azokat feloldó életszemlélet. Ezért fiam többszöri biztatására, szívesen közlöm lelkési szolgálatom néhány rendhagyó esetét, humorba pácolva.

Egy nagyon szegény asszony koporsója mellett szolgáltam a felsőgödi temetőben. Már indultunk a sírhoz, amikor arra lettem figyelmes, hogy nincs a koporsónak felső része. Reklamálásomra az egyik sírásó féltőn megjegyezte: csórikának így is jó lesz. Én viszont erre közöltem, feljelentem végrisztesség durva megsértése miatt. Ez hatott. Valami megoldást mégiscsak találni kellett, hiszen telt-múlt az idő. Tudtam, hogy a Temetkezési Vállalat koporsólerakata ott van a közelben. Gyorsan felkerestem a telepet, sajnos már zárva volt. Mit tehettem? A koporsók ott voltak a nyitott fészkerben. Nem volt mit tenni, átmásztam a kerítésen, majd a koporsó keskeny végét a Trabant csomagtartójába beakasztva, a váci országúton vittem a koporsófedelet a temetőbe. Arról ugye nem kell írnom, hányan kaptak a fejükhöz, látva ezt a furcsa szállítást. Ráadásul a kormány mellett egy lutherkábátos pap ült.

Folytatás következik.

HOL VAN MEGÍRVA?

REJTVÉNY

Az alább idézett történetek, példázatok némelyike csak egy evangéliumban szerepel, míg van olyan, amelyik több evangéliumban is megtalálható. Ilyen formában azonban mindegyik idézet csak egyetlen helyen lelhető fel. Vajon hol?

1. „...ne botránkoztassuk meg őket, menj a tengerhez, vedd be a horgot, és fogd ki az első halat, amely rákad. Amikor felnyitod a száját, találsz benne egy ezüstpénzt, vedd ki, és add oda nekik értem és érted.”
2. „...ha egy asszonynak tíz drahmája van, és elveszít egy drahmát, vajon nem gyűjt-e lámpást, nem söpri-e ki a házát, és nem keresi-e gondosan, míg meg nem találja?”
3. „Egy nemes ember távoli országba utazott, hogy királyi méltóságot szerezzen magának, s úgy térjen vissza. Hívatta tíz szolgáját, átadott nekik tíz minát, és azt mondta nekik: Kereskedjetek, amíg vissza nem jövök.”
4. „Ekkor Júdás Iskariótes, egy a tizenkettő közül, elment a főpapokhoz, hogy elárulja őt nekik. Amikor azok ezt meghallották, megöriültek, és megígérték, hogy pénzt adnak neki. Ő pedig kereste a módját, hogyan árulhatná el Jézust egy megfelelő pillanatban.”
5. „Mit tegyek? Nincs hova betakarítanom a termésemet. Majd így szólt: Ezt teszem: lebontom a csüremeit, nagyobbakat építek, oda takarítom be minden gabonámat és javamat, és ezt mondom a lelkemnek: Én lelkem, sok javad van sok évre félretéve, pihenj, egyél, igyál, vigadozzál!”
6. „Miért kérdezel engem a jóról? Csak egy van, aki jó. Ha pedig be akarsz menni az életre, tartsd meg a parancsolatokat.”

A helyes megfejtőknek jutalmat küldünk.

(Evangélikus Missziói Központ, 1656 Budapest, Pf. 22.)

A rejtvényt összeállította: Máty Erzsébet

„ISTEN NINCS MESSZE EGYIKÜNKTŐL SEM”

Missziós konferencia Piliscsabán, 2005. július 6–9.

Szeneczy Sándor lelkész, a Baptista Szeretetszolgálat vezetője

Misszionáriusok Kárpátaljáról

Öröm, hogy

- teltházas volt az alkalom
- Északról és a határon túli magyar területekről is voltak vendégeink
- az egész konferencián tapasztaltuk Isten jelenlétét, áldását
- minden korosztály képviselve volt

A résztvevők egy része

Rádiomissziós fórum. Szeverényi János, Bólint Józsefné, Kóhát Dóra, Hulej Enikő, Györe Balázs

Bibliakör az újra megépített sátorban

Erdélyi fiatalok szolgálata

„Könyörögtem érted, hogy el ne fogyatkozzék a hited.”

Áprily Lajos

A CSAVARGÓ A HALÁLRA GONDOL

Uram, a tél bevert a templomodba.
Álltam vaspántos portádán belül
s amuleva néstem botra-font keszemre
sugárban omló fényességedet.
Térdelt a nép, én álltam egyedül,
így hallgattam, amit beszélt papod:
„Ez világot sásvében megutáljad
és így menj ki belőle mestelen –”

Uram, te ezt így nem akarhatod.

Tudom, hogy földed nagy területéből
egyetlen barlangod jutott nekem,
s megreng az is, ha viharod senéje
végigrobajlik fenn a tölgyeken.
De ha tavasszod jó, enyém az erdő,
és jó hosszám az erdő: ennem ad,
rigószavaddal kelt a kora-reggel
s odoamba surran este sünfiad.
Gazdám, a nyár, az ősszel hullt levéllel
új ősség minden gondot eltemet:
mesüláb járom harmatos mesésdet
s erőfényed fűrészti mellemet.
S ha kóborolni küld a nyugtalenség
s nótászva fut melletten patakod,
kurjantással köszöntöm kék lakásod,
s fűtyörésem s Uram, te hallgatód.
Zöld asztalomon vadgyümölcs az étel,
otthon-kínáló tás nem int felém,
de mondd, volt-e valaha szép világod
valakie úgy, ahogy az enyém?

Ha menni kell, vállamról rongy-ruhámot
egy rándítással elhullathatom,
sarum sáija sem marad velem.
Uram, utáni nem tudom világod,
de indulhatok, amikor kivánod,
igéd szerint: egészen mestelen.

HÍD EVANGÉLIKUS MAGAZIN, az Evangélikus Missziói Központ kiadványa. Az Evangélikus Élet előfizetői részére a magazin ingyenes.
Adományokat elfogadunk. Lapszámunk megjelenését a Sanansaattajat (Finnország), a Norea Radio Norway (Norvégia) és a Magyarországi Evangélikus Egyház Missziói Bizottsága támogatja.